

Nr 4.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1950/51 under fjärde huvudtiteln, avseende anslagen inom försvarsdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

1:o) **Motioner om inkallelser till repetitions- och efterutbildningsövningar.** I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Andrén m. fl.* (I: 195) och den andra inom andra kammaren av herr *Hjalmarson m. fl.* (II: 245), har hemställts, att riksdagen måtte besluta att till repetitionsövningar för lokalförsvarsförbanden anvisa utöver Kungl. Maj:ts förslag dels till i motionerna angiven fördelning å i desamma närmare angivna anslag 7 812 000 kronor, dels ock till övningsammunition för dessa övningar å Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m. ett anslag av 2 500 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Göransson* och *Holmbäck* (I: 286) och den andra inom andra kammaren av herr *Larsson* i Stockholm *m. fl.* (II: 345), har hemställts, att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att till repetitionsövningar krigsförbandsvis inkalla en styrka motsvarande ungefär 50 000 man, därav ungefär 10 000 man ur lokalförsvarsförband i ett eller två militärområden, samt att för detta ändamål anvisa, utöver av Kungl. Maj:t beräknade 14 000 000 kronor, 3 500 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Öhman m. fl.* (I: 128) och den andra inom andra kammaren av herr *Senander m. fl.* (II: 155), har hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 1, i vad denna rör anslag för inkallande av 40 000 värnpliktiga till efterutbildningsövningar.

Under punkt 1 i statsverkspropositionen, bil. 6, har *departementschefen* framhållit bl. a. följande.

»För närvarande ordnas förekommande repetitions- och efterutbildningsövningar vid armén med viss åldersklass. Värnpliktskommittén har föreslagit övergång till ett system med övningar i krigsförband. Systemet innebär i princip att, sedan de värnpliktiga efter fullgjord första tjänstgöring krigsplacerats i krigsförband -- till en början i fältförband och senare i lokalförsvarsförband -- repetitions- och efterutbildningsövningar komma att fullgöras

under ett och samma år av värnpliktiga som tillhöra krigsförbandet. Då i ett och samma krigsförband kunna ingå värnpliktiga ur flera åldersklasser, innebär systemet ett frångående av inkallelser åldersklassvis. Såväl fält- som lokalförsvarsförbanden föreslås skola indelas i sex grupper (a-, b-, c-, d-, e- och f-förband). Varje i fältarmén ingående förbandsgrupp avses inkallas två gånger med sex års mellanrum. Lokalförsvarsförbanden avses inkallas en gång. Övningarna i krigsförband beräknas draga en merkostnad i förhållande till övningar enligt hittills gällande system av omkring 2 miljoner kronor.

Kommitténs förslag har i allt väsentligt tillstyrkts av däröver hörda myndigheter. Jag är icke nu beredd att taga ställning till alla detaljer i det framlagda förslaget men kan i princip förorda detsamma. Jag avser att senare under riksdagen i särskild proposition anmäla förslaget och de ändringar i värnpliktslagen med avseende å tidpunkten för repetitions- och efterutbildningens fullgörande, som erfordras för övergången till det nya systemet.

Vid genomfört system komma i princip varje år repetitionsövningar i krigsfältförband att fullgöras av värnpliktiga till antal, motsvarande två åldersklasser. Inom lokalförsvarsförbanden komma värnpliktiga varje år att inkallas till ett antal, motsvarande en åldersklass. Vid övergången till det nya systemet komma emellertid inkallelsernas omfattning att något variera. I medelsäskandena ha förutsatts repetitions- och efterutbildningsövningar med tre åldersklasser om tillhoppa cirka 90 000 man. Enligt en sedermera inom arméstaben utarbetad preliminär plan ha emellertid inkallelserna under budgetåret 1950/51 beräknats komma att omfatta värnpliktiga till ett antal av högst två och en halv åldersklasser, varav omkring en och en halv för fältförbanden och omkring en för lokalförsvarsförbanden. Detta kan beräknas motsvara inkallelser av omkring 70 000 man.

I likhet med de militära myndigheterna finner jag angeläget, att regelmässiga repetitions- och efterutbildningsövningar, nödvändiga för att underhålla arméns krigsduglighet, snarast möjligt igångsättas. Det i arméstabens plan tänkta programmet för 1950/51 synes mig dock icke möjligt att förverkliga i full omfattning. För arbetsmarknaden svårbemästrade problem kunna sålunda beräknas uppstå, om under första året det nya systemet tillämpas med ett så stort antal inkallade, detta så mycket mera som befrielse och anstånd enligt den nya ordningen icke kunna medgivas i samma omfattning som hittills. Det organisatoriska förarbetet för övergången till det nya systemet är därjämte så krävande att även av detta skäl anledning förefinnes att begränsa programmet för övningar i krigsförband. Givetvis måste också i detta sammanhang hänsyn tagas till det statsfinansiella läget.

Då jag således funnit en begränsning erforderlig och haft att taga ställning till frågan på vilket sätt denna begränsning bör ske, har jag beaktat, att den under senare år bedrivna repetitions- och efterutbildningsverksamheten i stort sett bäst tillgodosett behovet av efterutbildningsövningar. I fråga om repetitionsövningarna åter föreligger en viss eftersläpning. Det är enligt min mening för närvarande mest angeläget att inom ramen för till

buds stående medel bedriva repetitionsövningar i syfte att vidmakthålla fältförbandens fältduglighet. Från dessa utgångspunkter har jag ansett mig kunna förorda att övningsverksamheten under nästa budgetår i huvudsak begränsas till fältarméns krigsförband. Med godtagande i stort av armémyndigheternas beräkning av denna verksamhets omfattning har jag i det följande räknat med inkallelser av värnpliktiga till ett antal av endast omkring en och en halv åldersklass, motsvarande omkring 40 000 man eller 1 200 000 tjänstgöringsdagar. Kostnaderna för en övningsverksamhet i denna omfattning beräknas uppgå till omkring 14 miljoner kronor.»

I motionerna I: 195 och II: 245 samt I: 286 och II: 345 yrkas, att under nästa budgetår värnpliktiga inkallas till repetitions- och efterutbildningsövningar icke endast såsom departementschefen föreslagit vid fältförbanden utan även vid lokalförsvarsförbanden. Härför föreslås skola inkallas, utöver departementschefens förslag, enligt förstnämnda båda motioner omkring 30 000 man och enligt sistnämnda båda motioner omkring 10 000 man.

Enligt motionerna I: 195 och II: 245 fördela sig erforderliga anslagshöjningar sålunda

Armén: Avlöningar m. m. till värnpliktiga	1 800 000
Familjebidrag	1 638 000
Sjukvård	72 000
Reseersättningar m. m.	279 000
Bränsle m. m.	360 000
Mathållning	1 620 000
Furagering (ca 2 000 hästar à 2: 40)	144 000
Beklädnad m. m.	900 000
Inventarier m. m.	126 000
Tvätt	153 000
Övningar m. m.	720 000

Härtill komma ökade kostnader för utbildningsammunition med 2 500 000 kronor. Den totala kostnaden är alltså 10 312 000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna I: 286, II: 155 och II: 245.

Utskottet. Departementschefen har för nästa budgetår räknat med att repetitions- och efterutbildningsövningar vid armén skola ske icke såsom hittills åldersklassvis utan krigsförbandsvis. Vid genomfört system komma i princip varje år repetitionsövningar i krigsfältförband att fullgöras av värnpliktiga till antal motsvarande två åldersklasser och i lokalförsvarsförband till antal motsvarande en åldersklass. Enligt en inom arméstaben utarbetad preliminärplan ha inkallelserna under nästa budgetår beräknats komma att omfatta värnpliktiga till ett antal av högst två och en halv åldersklasser, varav omkring en och en halv för fältförbanden och omkring en för lokalförsvarsförbanden. Detta kan beräknas motsvara inkallelser av omkring 70 000 man.

Även med allt beaktande av angelägenheten ur försvarsberedskapssynpunkt

att snarast möjligt igångsätta regelmässiga repetitions- och efterutbildningsövningar anser utskottet i likhet med departementschefen icke möjligt att redan under nästa budgetår i full omfattning förverkliga det i arméstabens plan tänkta programmet. Sålunda är såsom departementschefen framhållit en begränsning av detsamma med hänsyn till förhållandena på arbetsmarknaden påkallad under det första året det nya systemet tillämpas. Vidare är det organisatoriska förarbetet för övergången till ifrågavarande system så krävande, att även detta skäl ger anledning att begränsa programmet för övningar i krigsförband. Viss hänsyn måste givetvis även tagas till det statsfinansiella läget.

Då alltså en begränsning av inkallelserna under nästa budgetår måste ske, anser utskottet därvid ur flera synpunkter mest angeläget, att övningsverksamheten under nämnda budgetår i huvudsak begränsas till fältarméns krigsförband, där en viss eftersläpning föreligger. Detta skulle innebära inkallelser av värnpliktiga till ett antal av omkring en och en halv åldersklass, motsvarande omkring 40 000 man. Kostnaderna härför kunna uppskattas till omkring 14 miljoner kronor. Av det anförda följer, att utskottet icke kan biträda de i motionerna I: 195 och II: 245 samt I: 286 och II: 345 gjorda yrkandena, att riksdagen nu skulle å riksstaten för nästa budgetår anvisa medel utöver Kungl. Maj:ts förslag för inkallande jämväl av lokalförsvarsförbanden, liksom ej heller den i motionerna I: 128 och II: 155 gjorda framställningen om avslag å Kungl. Maj:ts förslag om anordnande av övningar, om vilka här är fråga. Beträffande medelsanvisningen gör utskottet hemställa under vederbörliga punkter i det följande.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att motionerna I: 195 och II: 245, I: 286 och II: 345 samt I: 128 och II: 155 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

2:o) **Viss beredskapsfråga.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under fjärde huvudtiteln (punkt 1, s. 8 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1950) föreslagit riksdagen att jämväl för budgetåret 1950/51 medgiva att, därest av beredskapsskäl värnpliktiga inkallas till repetitionsövning av större omfattning eller beredskapsövning eller ock av samma skäl andra särskilda åtgärder måste vidtagas, följande under riksstatsens fjärde huvudtitel uppförda reservationsanslag, nämligen Armén: Övningar m. m., Armén: Underhåll av tygmateriel m. m., Marinen: Övningar m. m., Marinen: Underhåll av fartyg m. m., Flygvapnet: Övningar m. m. samt Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m.m. må enligt Kungl. Maj:ts bestämmande överskridas.

Departementschefen har erinrat, att riksdagen för budgetåret 1949/50 medgivit, att vissa under fjärde huvudtiteln uppförda reservationsanslag finge enligt Kungl. Maj:ts medgivande överskridas, om av beredskapsskäl värnpliktiga måste inkallas till repetitionsövning av större omfattning eller till

beredskapsövning eller om andra särskilda åtgärder måste av samma skäl vidtagas.

Såsom framgår av vad som anförts under närmast föregående punkt har departementschefen för nästa budgetår räknat med repetitionsövningar för värnpliktiga i större omfattning än som beräknats i anslag för de två budgetår, 1948/49 och 1949/50, då detta bemyndigande gällt. Dessa övningar möjliggöra, framhåller departementschefen, en viss beredskap åtminstone under en del av budgetåret. För den händelse särskilda åtgärder därutöver skulle komma att påfordras ur beredskapssynpunkt bör emellertid enligt departementschefen motsvarande bemyndigande utverkas av riksdagen även för nästa budgetår.

Utskottet. På av departementschefen anförda skäl tillstyrker utskottet, att riksdagen jämväl för budgetåret 1950/51 lämnar Kungl. Maj:t det begärda bemyndigandet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må jämväl för budgetåret 1950/51 medgiva att, därest av beredskapsskäl värnpliktiga inkallas till repetitionsövning av större omfattning eller beredskapsövning eller ock av samma skäl andra särskilda åtgärder måste vidtagas, följande under riksstatens fjärde huvudtitel uppförda reservationsanslag, nämligen Armén: Övningar m. m., Armén: Underhåll av tygmateriel m. m., Marinen: Övningar m. m., Marinen: Underhåll av fartyg m. m., Flygvapnet: Övningar m. m. samt Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m. må enligt Kungl. Maj:ts bestämmande överskridas.

Försvarsdepartementet.

3:o) **Försvarsdepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, s. 9 och 10) att dels godkänna av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för försvarsdepartementet, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Försvarsdepartementet: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 647 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 665 000 kronor.

Med anledning av att till det nya civildepartementet skola överflyttas bl. a. vissa löne- och pensionsärenden, som hittills handlagts inom försvarsdepartementet, föreslås, att en ordinarie andre kanslisekreterartjänst vid sistnämnda departement indrages samt att därutöver departementets avlöningsanslag minskas med omkring 10 000 kronor i lönekostnader för viss icke-ordinarie personal.

Utskottet. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, att riksdagen må

a) ur personalförteckningen för försvarsdepartementet utsluta en tjänst för andre kanslissekreterare i lönegrad Ca 24;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöning till departementschefen	27 600
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	328 000
3. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	193 000
4. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 940
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	155 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	74 460
	<hr/>
	Summa kronor 781 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	134 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 647 000

c) till *Försvarsdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 647 000 kronor.

4:o) **Försvarsdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 10), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 125 000 kronor.

Centrala förvaltningsmyndigheter.

Försvarets civilförvaltning.

5:o) **Försvarets civilförvaltning: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4, s. 11—15) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för försvarets civilförvaltning, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets civilförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Försvarets civilförvaltning: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 450 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 2 430 000 kronor.

Departementschefen föreslår inrättande av en tjänst för förste revisor i Ce 27, avsedd för den kamerala revisionen av marinverkstädernas verksamhet, varvid den för verksamheten nu avsedda amanuens tjänsten kan indragas.

Då den på övergångsstat uppförda tjänsten för registrator i Ca 24 kan avföras från personalförteckningen föreslås, att för registrators göromålen i stället inrättas en tjänst i Ca 18.

Departementschefen har slutligen upptagit ytterligare sex tjänster för kontorsbiträden i Ca 8 för att bereda ordinarie anställning åt de biträden för skriv- och kontorsgöromål, som kunna komma i fråga till dylik anställning jämlikt grunderna för den reglerade befordringsgången.

Utskottet. Av Kungl. Maj:t föreslagna ändringar i ämbetsverkets personalförteckning finner utskottet sig böra godtaga. Mot den verkställda anslagsberäkningen synes icke något vara att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) å personalförteckningen för försvarets civilförvaltning uppföra ytterligare en tjänst för registrator i lönegrad Ca 18, sex tjänster för kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 och en tjänst för förste revisor i lönegrad Ce 27 samt ur förteckningen utesluta en tjänst för registrator i lönegrad Ca 24 på övergångsstat;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets civilförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	797 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	35 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	5 268
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 370 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	265 732
	<hr/>
	Summa kronor 2 473 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	23 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 2 450 000

c) till *Försvarets civilförvaltning*: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 450 000 kronor.

6:o) **Försvarets civilförvaltning: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 15 och 16), innebärande en anslagshöjning med 30 000 kronor, beroende bl. a. på ökade arbetsuppgifter för hälkortsbokföringen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets civilförvaltning: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 355 000 kronor.

Försvarets sjukvårdsstyrelse.

7:o) **Försvarets sjukvårdsstyrelse: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 16—19), vilket innebär en anslagshöjning med 7 000 kronor, beroende på automatiska utgiftsökningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets sjukvårdsstyrelse, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	122 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	61 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	32 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	255 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	52 000
	<hr/>
	Summa kronor 522 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	42 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 480 000

b) till *Försvarets sjukvårdsstyrelse: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 480 000 kronor.

8:o) **Försvarets sjukvårdsstyrelse: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 19 och 20), innebärande en anslagsminskning med 6 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets sjukvårdsstyrelse: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 62 000 kronor.

Krigsmaterielverket.

9:o) **Krigsmaterielverket: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8, s. 20—24) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vid uppkommande vakans i två å personalförteckningen för krigsmaterielverket övergångsvis

uppförda tjänster för byråingenjör i Ce 27 pröva behovet av ersättare för avgången personal, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för krigsmaterielverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Krigsmaterielverket: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 385 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 2 350 000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att svårigheter kunna tänkas uppkomma för verket att fullgöra vissa arbetsuppgifter vid opärläknad avgång i de två befattningar för byråingenjör i Ce 27, som enligt nu gällande bestämmelser skola indragas eller ersättas med befattningshavare i lägre lönegrad. Departementschefen har därför velat förorda, att Kungl. Maj:t skall äga pröva behovet av personal och dess löneställning vid uppkommande vakanser i befattningarna. Anmärkningen till personalförteckningen borde utformas i enlighet härmed. Departementschefen har härvid förutsatt, att tills vidare endast extra anställningsform eller vikariatsförordnande på befattningarna skall ifrågakomma.

Enligt principuttalande av föregående års riksdag böra civila maskinisttjänster inrättas i ersättning för de beställningar på tygstaten, som utgå till följd av personalavgångar. Departementschefen har, under framhållande av att ställning icke ännu tagits till 1947 års löneutrednings förslag, i vad avser maskinistpersonal m. fl., ansett sig icke böra för här avsedda nya maskinisttjänster räkna med högre löneställning än 15 lönegraden.

Utskottet har icke något att erinra mot den verkställda anslagsberäkningen liksom ej heller mot vad departementschefen i samband därmed anfört och föreslagit.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vid uppkommande vakans i två å personalförteckningen för krigsmaterielverket övergångsvis uppförda tjänster för byråingenjör i Ce 27 pröva behovet av ersättare för avgången personal;

b) fastställa följande avlöningsstat för krigsmaterielverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	140 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	100 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	17 000

4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis	1 950 000
5. Rörligt tillägg, förslagsvis	251 000
	<hr/>
	Summa kronor 2 458 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, förslagsvis	73 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 2 385 000

c) till *Krigsmaterielverket*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 385 000 kronor.

10:o) **Krigsmaterielverket: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 24 och 25), innebärande en anslagsminskning med 40 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Krigsmaterielverket*: *Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 310 000 kronor.

11:o) **Krigsmaterielverket: Förrådsorganisationen m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 25), innebärande en anslagshöjning med 85 000 kronor, beroende på dels uppförande av nytt centralförråd, dels ock löneklassuppflyttningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Krigsmaterielverket*: *Förrådsorganisationen m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 160 000 kronor.

12:o) **Krigsmaterielverket: Årskostnader för industriell krigsberedskap. Krigsmaterielverket: Engångskostnader för industriell krigsberedskap.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 11 och 12, s. 25—27), innebärande beträffande förstnämnda anslag en av anslagsbelastningen föranledd höjning med 75 000 kronor och beträffande sistnämnda anslag oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Krigsmaterielverket*: *Årskostnader för industriell krigsberedskap* ett förslagsanslag av 575 000 kronor;

b) till *Krigsmaterielverket*: *Engångskostnader för industriell krigsberedskap* ett reservationsanslag av 1 000 kronor.

Fortifikationsförvaltningen.

13:o) **Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13, s. 28—30) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för fortifikationsförvaltningen, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för fortifikationsförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Fortifikationsförvaltningen: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 515 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1 475 000 kronor.

Enligt departementschefens förslag skola två amanuens tjänster utbytas mot ordinarie byråsekreterartjänster i Ca 24 samt en ordinarie jägmästar-tjänst i Ca 29 inrättas i utbyte mot en befintlig extra ordinarie dylik tjänst.

Vidare föreslås, att även för nästa budgetår icke-ordinarieposten betecknas förslagsvis och liksom hittills maximeras av Kungl. Maj:t.

Utskottet har funnit sig böra godtaga de av departementschefen förordade ändringarna i ämbetsverkets personalförteckning. Mot beräkningen av anslaget har utskottet icke något att erinra liksom ej heller mot vad departementschefen i samband därmed föreslagit.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) å personalförteckningen för fortifikationsförvaltningen under rubriken Tjänstemän å ordinarie stat uppföra en tjänst för jägmästare i lönegrad Ca 29 och ytterligare två tjänster för byråsekreterare i lönegrad Ca 24 samt ur förteckningen under rubriken Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 24 med avlöning från fortifikationsförvaltningens avlöningsanslag utesluta en tjänst för jägmästare i lönegrad Ce 29;

b) fastställa följande avlöningsstat för fortifikationsförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	465 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	126 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 160
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	842 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	168 840
	<hr/>
	Summa kronor 1 604 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	89 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 1 515 000

c) till *Fortifikationsförvaltningen*: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 515 000 kronor.

14:o) **Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader. Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens övningar m. m. Fortifikationsförvaltningen: Forskningsverksamhet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punk-

terna 14--16, s. 31 och 32), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Fortifikationsförvaltningen*: *Omkostnader* ett förslagsanslag av 210 000 kronor;

b) till *Fortifikationsförvaltningen*: *Byggnads- och reparationsberedskapens övningar m. m.* ett reservationsanslag av 1 000 kronor;

c) till *Fortifikationsförvaltningen*: *Forskningsverksamhet m. m.* ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

Arméförvaltningen.

15:o) **Arméförvaltningen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17, s. 32--35) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för arméförvaltningen, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för arméförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Arméförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 440 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1 430 000 kronor.

Tjänst i Ce 27 för chefen för uttagningsdetaljen har inrättats redan under innevarande budgetår med stöd av riksdagens bemyndigande för Kungl. Maj:t att i samband med organisationsändringar till följd av verkställda organisationsundersökningar vidtagna förändringar i fastställda personalorganisationer. Tjänsten föreslås nu skola uppföras i personalförteckningen med tjänstebenenämningen förste byråsekreterare. Behovet av det särskilda arvudet av fem kronor för dag, som tidigare utgick till chefen för uttagningsdetaljen för uppehållande av chefskapet för militärregistret, bortfaller. En befattning vid militärregistret med arvode av 10 200 kronor för år har ansetts kunna indras.

På grund av pensionsavgång kan den på övergångsstat uppförda tjänsten såsom ombudsman i Ca 29 utgå ur personalförteckningen från och med nästa budgetår.

Till följd av den reglerade befordringsgången föreslås inrättande av ytterligare 7 ordinarie kontorsbiträdestjänster.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag i vad avser såväl personalförteckning som avlöningsstat och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) å personalförteckningen för arméförvaltningen uppföra ytterligare 7 tjänster för kontorsbiträde i lönegrad Ca 8 och 1

tjänst för förste byråsekreterare i lönegrad Ce 27 samt ur förteckningen utesluta tjänsten för ombudsman i lönegrad Ca 29 å övergångsstat;

b) fastställa följande avlöningsstat för arméförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	330 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	365 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	18 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	800 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	177 000
	<hr/>
	Summa kronor 1 690 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	250 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 1 440 000

c) till *Arméförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 440 000 kronor.

16:o) **Arméförvaltningen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 35 och 36), innebärande en anslagshöjning med 15 000 kronor, beroende på belastningen och inträffade prisstegringar, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Arméförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 515 000 kronor.

Marinförvaltningen.

17:o) **Marinförvaltningen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 36—39), innebärande en anslagsminskning med 20 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för marinförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	250 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	184 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	7 200

4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	260 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	80 800
	<u>Summa kronor 782 000</u>

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	127 000
	<u>Nettoutgift kronor 655 000</u>

b) till *Marinförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 655 000 kronor.

18:o) **Marinförvaltningen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 39 och 40), innebärande en anslagsminskning med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinförvaltningen*: *Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 390 000 kronor.

Flygförvaltningen.

19:o) **Flygförvaltningen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21, s. 40—43) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för flygförvaltningen, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för flygförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Flygförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 896 000 kronor.

Vidare har i en inom första kammaren av herrar *Petrén* och *Lindström* väckt motion (I:129) hemställts, att riksdagen måtte besluta att vid riksdagens bifall till Kungl. Maj:ts förslag om inrättande av en tjänst som chef för flygförvaltningens elektriska byrå i lönegrad Cp 9 beställningen som flygöverdirektör eller en på flygvapnets personalförteckning uppförd beställning för flygdirektör av 1. graden skall hållas vakant, intill dess frågan om flygförvaltningens omorganisation omprövats av nu pågående förvaltningsutredning, samt att i överensstämmelse härmed anslaget Flygförvaltningen: Avlöningar uppräknas med lönekostnaden för ifrågavarande befattning i lönegraden Cp 9.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 896 000 kronor.

Enligt beslut den 18 juni 1949 har Kungl. Maj:t medgivit att utrustningsbyrån inom flygförvaltningens materielavdelning må, i avvaktan på resultatet av det utredningsarbete som bedrivs av förvaltningsutredningen, försöksvis uppdelas i en vapenbyrå och en elektrisk byrå. Vidare har Kungl. Maj:t enligt beslut den 30 september 1949 förordnat dels en flottiljchef vid

flygvapnet att, med tjänstledighet å flottiljchefsbeställningen och med bibehållen löneställning såsom flottiljchef, från och med den 1 januari 1950 och tills vidare vara chef för vapenbyrån, dels ock en laborator i lönegraden Cp 9 vid försvarets forskningsanstalt att, med tjänstledighet från laboratorstjänsten, från och med samma dag och tills vidare vara chef för elektriska byrån, mot åtnjutande av lön och övriga avlöningsförmåner såsom extra tjänsteman i lönegraden Cg 33, 36 löneklassen. I samband härmed har Kungl. Maj:t förordnat att den å gällande personalförteckning uppförda beställningen såsom chef för materielavdelningens utrustningsbyrå (Ma 12, Ma 11 el. Ca 33) tills vidare skall hållas vakant samt att kostnaderna för avlöning åt förenämnda flottiljchef och laborator skola bestridas från flygförvaltningens avlöningsanslag.

Departementschefen har ansett sig kunna räkna med att denna uppdelning kommer att bestå, intill dess att flygförvaltningens organisation omprövas i anledning av förvaltningsutredningens blivande förslag. För att undvika att i fortsättningen endast vikariatsförordnande skall kunna meddelas å den flottiljchefsbeställning, vars innehavare förordnats såsom chef för vapenbyrån, har medgivande synts departementschefen böra inhämtas av riksdagen att disponera den vakantsatta beställningen såsom chef för utrustningsbyrån för chefen för vapenbyrån. Olägenheter uppkomma även för forskningsanstalten, om den laboratorstjänst i Cp 9, som blivit ledig därigenom att dess innehavare förordnats till chef för elektriska byrån inom flygförvaltningens materielavdelning, icke kan återbesättas med ordinarie innehavare. Departementschefen har därför föreslagit, att vid flygförvaltningen inrättas en tjänst för chef för materielavdelningens elektriska byrå i Cp 9. En dylik anordning har synts även kunna väl inpassas i en framtida omorganisering av flygförvaltningen.

Den ifrågakommande uppdelningen av utrustningsbyrån på två byråer föranleder icke några merkostnader under flygförvaltningens avlöningsanslag. Departementschefen har nämligen förutsatt, att under tiden beställningen för flygöverdirektör (Cp 15) hålles vakant. De för denna beställning avsedda arbetsuppgifterna äro för närvarande provisoriskt fördelade på olika befattningshavare inom ämbetsverket.

Utskottet. Såsom av propositionen framgår har flygförvaltningens utrustningsbyrå försöksvis uppdelats på en vapenbyrå och en elektrisk byrå, därvid såsom chef för förstnämnda byrå förordnats en flottiljchef och såsom chef för sistnämnda byrå en till försvarets forskningsanstalt knuten laborator i Cp 9. Med hänsyn till de olägenheter, som bliva en följd av att såväl flottiljchefsbefattningen som laboratorstjänsten uppehållas på förordnanden, föreslår departementschefen, att den vakantsatta beställningen såsom chef för utrustningsbyrån får disponeras för chefen för vapenbyrån samt att en ny tjänst i Cp 9 inrättas såsom chef för elektriska byrån. Såsom departementschefen framhållit uppstå härigenom icke några merkostnader, då det förut sattes att beställningen såsom flygöverdirektör i Cp 15 under tiden skall hållas vakant. I motionen I: 129 har emellertid ifrågasatts, huruvida icke i stället en beställning för flygdirektör av 1. graden bör vakanssättas, varigenom flyg

överdirektörsbeställningen skulle kunna tillsättas. Även om utskottet väl förstår det önskvärda ur personalens synpunkt att denna beställning kan tillsättas anser utskottet, som under hand från förvaltningsutredningen inhämtat, att det för utredningen icke är möjligt att nu överblicka, huruvida beställningen i fortsättningen bör ingå i den blivande organisationen, försiktigheten bjuda att icke nu frångå Kungl. Maj:ts förslag. Under förhandenvarande förhållanden kan utskottet alltså icke biträda motionen.

Mot departementschefens beräkningar i övrigt under förevarande punkt har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen I: 129,

a) på personalförteckningen för flygförvaltningen uppföra en tjänst för chef för materielavdelningens elektriska byrå i lönegraden Cp 9 samt medgiva att beställningen för chef för materielavdelningens utrustningsbyrå i lönegrad Ma 12, Ma 11 eller Ca 33 må disponeras för chefen för materielavdelningens vapenbyrå;

b) fastställa följande avlöningsstat för flygförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	358 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	170 400
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	8 600
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	367 000

Anm. Därest befattningen såsom chef för materielavdelningens normaliebyrå besättes med innehavare i lönegrad Ca 31. skall av denna post innehållas ett belopp, beräknat efter 16 500 kronor för helt budgetår.

5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	102 000
--	---------

Summa kronor 1 006 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	110 000
---	---------

Nettoutgift kronor 896 000

c) till *Flygförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 896 000 kronor.

20:o) **Flygförvaltningen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 43 och 44), innebärande en anslagshöjning med 30 000 kronor, avseende delposten till övriga expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygförvaltningen*: *Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 430 000 kronor.

Försvarskrafterna.

Försvarsstaben.

21:o) **Försvarsstaben: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23, s. 45—51) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för försvarsstaben, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarsstaben, med undantag av försvarsväsendets radioanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Försvarsstaben: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 6 542 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 6 430 000 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att på försvarsstabens stat skall uppföras 1 beställning för major eller kapten Ma 10 eller Md 9 för militärassistent i utbyte mot 1 beställning för kapten Md 9 för militärassistent. Beställningen för en förvaltare, redovisad på försvarsstabens stat, föreslås skola överflyttas till intendenturkåren. Enligt grunderna för den reglerade befordringsgången böra 3 kontorsbiträdestjänster i Ca 8 inrättas med motsvarande begränsning av antalet biträden för skriv- och kontorsgöromål. Vidare föreslås, att en ordinarie kontoristtjänst och två ordinarie kanslibiträdestjänster tillkomma i utbyte mot motsvarande extra ordinarie tjänster.

Utskottet har funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) å personalförteckningen för försvarsstaben uppföra ytterligare tjänster för en major eller kapten i lönegrad Ma 10 eller Md 9, en kontorist i lönegrad Ca 13, två kanslibiträden i lönegrad Ca 11 och tre kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 samt ur förteckningen utesluta en beställning för kapten i lönegrad Md 9 och en beställning för förvaltare i lönegrad Ma 6;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarsstaben, med undantag av försvarsväsendets radioanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 175 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	306 800
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	33 000

4. Särskilda löneförmåner för försvarsattachéer och biträdande försvarsattachéer:		
a) Ortstillägg, <i>förslagsvis</i>	312 000	
b) Barnbidrag, <i>förslagsvis</i>	39 500	
c) Utomeuropeiskt tillägg, <i>förslagsvis</i>	33 800	
d) Bidrag till automobilresor, <i>förslagsvis</i>	13 700	
e) Förflyttningstillägg, <i>förslagsvis</i>	29 500	
f) Prisutjämningsstillägg	205 000	633 500
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>		303 600
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>		186 100
	Summa kronor	2 638 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	216 000
	<u>Nettoutgift kronor 2 422 000</u>

c) till *Försvarsstaben*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 6 542 000 kronor.

22:o) **Försvarsstaben: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 51), innebärande en anslagshöjning med 70 000 kronor, beroende på belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsstaben*: *Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 410 000 kronor.

23:o) **Försvarsstaben: Övningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, s. 52), innebärande en anslagshöjning med 10 000 kronor, beroende på de med radioanstaltens verksamhet sammanhängande övningarna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsstaben*: *Övningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 74 000 kronor.

24:o) **Försvarsstaben: Anskaffning av krigskartor. Försvarsstaben: Anskaffning och underhåll av materiel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 26 och 27, s. 52 och 53), innebärande anslagsminskningar beträffande förstnämnda anslag med 40 000 kronor och beträffande sistnämnda anslag med 30 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Försvarsstaben*: *Anskaffning av krigskartor* ett reservationsanslag av 50 000 kronor;

b) till *Försvarsstaben*: *Anskaffning och underhåll av materiel* ett reservationsanslag av 295 000 kronor.

Armén.**Avlöningar m. m. till fast anställd personal.**

25:o) **Armén: Avlöningar till personal å övergångsstat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29, s. 54), innebärande en anslagsminskning med 18 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Avlöningar till personal å övergångsstat* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 70 000 kronor.

26:o) **Armén: Avlöningar till personal å reservstat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, s. 54 och 55), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 340 000 kronor.

27:o) **Armén: Avlöningar till personal i arméns reserver.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, s. 55), innebärande en av anslagsbelastningen föranledd höjning med 300 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Avlöningar till personal i arméns reserver* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 600 000 kronor.

28:o) **Armén: Rekryteringskostnader. Armén: Ekiperingsersättningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 32 och 33, s. 55 och 56), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Armén: Rekryteringskostnader* ett förslagsanslag av 125 000 kronor;

b) till *Armén: Ekiperingsersättningar* ett förslagsanslag av 1 650 000 kronor.

29:o) **Armén: Avlöningar till viss arbetarpersonal.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34, s. 56—58) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 13 000 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 13 000 000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att erfarenheterna under de senaste budgetåren visat, att det antal värnpliktiga som hänföres till besiktningsgrupp 4 alltmera minskar. Denna utveckling har medfört, att antalet ersättare för ekonomivärnpliktiga och därmed utgifterna under förevarande anslag alltmera ökat.

Departementschefen har ansett sig icke beredd att nu tillstyrka en utökning av antalet civila arbetare såsom ersättare för värnpliktiga. Det är att märka, framhåller departementschefen, att den övergång till värnplikts-tjänstgöring redan vid 20 års ålder, som inledes fr. o. m. 1950, möjliggör att hålla antalet värnpliktiga i första tjänstgöring konstant, oaktat åldersklassernas storlek minskar. Det borde då icke vålla oöverstigliga olägenheter att avdela erforderligt antal värnpliktiga till ekonomitjänst. Då därjämte under senare år, bland annat från medicinskt håll, hävdats, att värnpliktiga i allt för stor omfattning uttagits till tjänst som vapenföra, syntes erforderligt antal värnpliktiga kunna tillföras besiktningsgrupp 4 genom att kraven på vapenförhet något skärptes.

Enligt departementschefens mening bör således prövas möjligheten att genom särskilda åtgärder begränsa behovet av ersättare för ekonomivärnpliktiga. Förevarande anslag syntes i avbidan på denna prövning för nästa budgetår kunna upptagas med oförändrat belopp, 13 000 000 kronor.

För budgetåret 1949/50 har — liksom under tidigare budgetår — Kungl. Maj:t ägt att, om tillgången på värnpliktiga, som kunna tagas i anspråk för ekonomitjänst, icke skulle uppgå till det vid anslagsberäkningarna uppskattade antalet, medgiva överskridande av det antal ersättare för värnpliktiga, varpå anslagsberäkningarna grundats. Samma möjlighet bör enligt departementschefen förefinnas även för budgetåret 1950/51.

Utskottet har icke något att erinra mot den verkställda anslagsberäkningen och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Armén: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 13 000 000 kronor.

Avlöningar m. m. till värnpliktiga.

30:o) *Armén: Avlöningar m. m. till värnpliktiga.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35, s. 59 och 60) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 000 kronor.

Vidare har i en inom andra kammaren av herr *Dahlgren m. fl.* väckt motion (II: 92) hemställts, att riksdagen för sin del måtte besluta om en höjning av de värnpliktigas daglön till minimum 2 kronor samt besluta att en utryckningspremie, beräknad efter 1 krona per tjänstgöringsdag, skall tilldelas den värnpliktige efter fullgjord tjänst.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionen.

Departementschefen har framhållit, att han avser att senare under riksdagen anmäla förslag om vissa ändringar i värnpliktslagen, som bl. a. skall göra det möjligt att från och med nästa budgetår övergå till anordnande av

repetitions- och efterutbildningsövningar krigsförbandsvis. Departementschefen har därvid förutsatt, att under nästa budgetår skola bedrivas övningar endast med fältförbanden i en omfattning som motsvarar omkring 1 200 000 tjänstgöringsdagar. Någon förlängning av utbildningstiden för gruppchefer, som kan påverka medelsbehovet för budgetåret 1950/51, har departementschefen icke räknat med. Departementschefen har uppskattat det totala antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga under nästa budgetår till 10 300 000. Medelsbehovet för penningbidrag skulle då kunna beräknas komma att uppgå till omkring 16 000 000 kronor.

För premier ha kostnaderna med tillämpning av nu gällande grunder beräknats komma att uppgå till omkring 4 000 000 kronor. För bestridande av inkvarteringsersättningar m. m. har medelsbehovet beräknats till omkring 40 000 kronor.

Tillhoppa skulle således under förevarande anslag erfordras (16 000 000 + 4 000 000 + 40 000 =) i runt tal 20 000 000 kronor. Anslagsökningen uppgår till 1 000 000 kronor.

Utskottet får erinra, att enligt beslut av 1948 års riksdag höjdes penningbidraget till de värnpliktiga med 50 öre för dag. Ett vid 1949 års riksdag motionsvis väckt förslag om ytterligare höjning av penningbidraget avsågs av riksdagen. Vidare må nämnas, att frågan om beredande åt de värnpliktiga av en särskild utryckningspremie var föremål för prövning vid 1946 års riksdag utan att föranleda någon riksdagens åtgärd. Under erinran härom och med hänsyn till den stränga sparsamhet med statsutgifter, som alltjämt måste iakttagas, anser sig utskottet icke nu kunna förorda någon ökning av de värnpliktigas kontanta förmåner vare sig såsom en ytterligare höjning av penningbidraget eller i form av en utryckningspremie. Den i ämnet väckta motionen avstyrkes alltså.

Mot departementschefens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag har utskottet icke något att erinra.

Under återopande av vad utskottet nu och i det föregående under punkt 1 anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 128 och II: 155, I: 195 och II: 245 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, ävensom motionen II: 92, till *Armén: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 000 kronor.

Sjukvård.

31:o **Armén: Sjukvård.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 37, s. 61) att till ifrågasvarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 125 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1 000 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot den av departementschefen verkställda anslagsberäkningen och får därför under erinran om vad utskottet i det föregående under punkt 1 anfört hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 128 och II: 155, I: 195 och II: 245 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner så vitt nu är i fråga, till *Armén: Sjukvård* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 125 000 kronor.

Reseersättningar m. m.

32:o) **Armén: Reseersättningar m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38, s. 62), att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 6 500 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Axel Andersson* (I: 79) och den andra inom andra kammaren av herr *Löfroth* (II: 90), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta, att till inskrivningsförrättning kallad värnpliktig må äga rätt till traktamentsersättning i enlighet med vad som gäller vid resa för inryckning till tjänstgöring;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Birger Andersson m. fl.* (I: 199) och den andra inom andra kammaren av herr *Andersson* i Linköping *m. fl.* (II: 240), i vilka yrkats, att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning om och förslag till skälig ersättning åt de ungdomar, som i och för inskrivning till militärtjänst måste anslå mer än en dag, och att riksdagen vidare måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om förslag till ett utökat antal fria resor för de värnpliktiga.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna II: 90 och II: 240.

Kungl. Maj:ts förslag innebär i förhållande till medelsanvisningen för löpande budgetår en främst av anslagsbelastningen föranledd höjning med 500 000 kronor.

Utskottet. Vad beträffar det i motionerna I: 79 och II: 90 framställda yrkandet, att värnpliktiga vid resor i samband med inställelse vid inskrivningsförrättning skulle äga rätt utbekomma traktamentsersättning eller däremot svarande gottgörelse samt den i motionerna I: 199 och II: 240 gjorda hemställan om utredning i angivna syfte får utskottet erinra, att denna fråga var föremål

för prövning av 1945 års riksdag. I sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 286 uttalade statsutskottet i detta ämne, att då inställelse till inskrivningsförrättning torde få anses utgöra en integrerande del av varje svensk man enligt värnpliktslagen åliggande skyldighet syntes någon befogad anledning icke föreligga att betrakta ifrågavarande inställelse såsom sådant uppdrag, för vilket gottgörelse i allmänhet plägar utgå. Utskottet vidhåller alltjämt denna uppfattning och avstyrker alltså motionerna I: 79 och II: 90 samt I: 199 och II: 240, sistnämnda båda motioner i nu berörd del.

Vidkommande den i motionerna I: 199 och II: 240 jämväl gjorda hemställan om förslag rörande vidgad rätt till fria resor för värnpliktiga får utskottet erinra, att även denna fråga var föremål för prövning vid 1945 års riksdag. Riksdagen beslöt därvid ett utsträckande av den fria reserätten för de värnpliktiga till tre resor per år. Enligt utskottets mening torde de värnpliktiga få anses vara i någorlunda skälig omfattning tillgodosedda genom den förmån, som riksdagsbeslutet därvid innebar. Framhållas må i detta sammanhang, att rabatten på militär tjänstledighetsbiljett nu uppgår till 40 %, varjämte införts militära veckoslutsbiljetter till enkelt pris för fram- och återresa inom viss begränsad tid vid veckoskiftena (helgerna). Med hänsyn härtill och till de icke obetydliga merkostnader, som förmånen av ytterligare en fri tjänstledighetsresa skulle komma att medföra, anser utskottet att ifrågavarande båda motioner i jämväl nu berörda del icke böra till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Den av departementschefen verkställda anslagsberäkningen under förevarande punkt har icke givit utskottet anledning till erinran.

Under återopande av vad utskottet nu och i det föregående under punkt 1 anfört hemställer utskottet,

a) att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 128 och II: 155, I: 195 och II: 245 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, ävensom motionerna I: 79 och II: 90, till *Armén: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 6 500 000 kronor;

b) att motionerna I: 199 och II: 240 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Expenser m. m.

33:o *Armén: Bränsle m. m.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39, s. 62 och 63) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 9 800 000 kronor. Den föreslagna anslagshöjningen är föranledd av prisökningarna på eldningsolja och vissa fasta bränslen i samband med devalveringen av den svenska valutan.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och får alltså under erinran om vad utskottet i det föregående under punkt 1 anfört hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 128 och II: 155, I: 195 och II: 245 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Bränsle m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 000 kronor.

34:o) **Armén: Telefon m. m. Armén: Övriga expenser m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 40 och 41, s. 63), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Armén: Telefon m. m.* ett förslagsanslag av 750 000 kronor;

b) till *Armén: Övriga expenser m. m.* ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

Mathållning m. m.

35:o) **Armén: Mathållning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42, s. 64 och 65) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 18 000 000 kronor.

Anslagshöjningen är betingad av att repetitions- och efterutbildningsövningar beräknas komma att anordnas i större omfattning än under löpande budgetår.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, får under erinran om vad utskottet i det föregående under punkt 1 anfört hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 128 och II: 155, I: 195 och II: 245 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Mathållning* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 000 kronor.

36:o) **Armén: Furagering.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43, s. 65 och 66) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 5 000 000 kronor.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, får under erinran om vad utskottet i det föregående under punkt 1 anfört hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 128 och II: 155, I: 195 och II: 245 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Furagering* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor.

Intendenturmateriel m. m.

37:o **Armén: Beklädnad m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 44, s. 66—68) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 11 100 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 8 000 000 kronor.

Departementschefen har funnit det ofrånkomligt att vid beräkningen av medelsbehovet under anslaget utgå från ett högre dagskostnadsbelopp än som hittills tillämpats.

Utskottet har uppmärksammat, att Kungl. Maj:t genom beslut den 4 november 1949 uppdragit åt 1946 års militära förvaltningsutredning att verkställa av 1949 års riksdag begärd utredning av frågan om det ekonomiska utfallet av centraliserad tvätt- och reparationstjänst. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt får utskottet under erinran om vad utskottet i det föregående under punkt 1 anfört hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 128 och II: 155, I: 195 och II: 245 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 11 100 000 kronor.

38:o **Armén: Inventarier m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 45, s. 68 och 69) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär i förhållande till medelsanvisningen för löpande budgetår en höjning med 150 000 kronor.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, får under erinran om vad utskottet i det föregående under punkt 1 anfört hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 128 och II: 155, I: 195 och II: 245 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Inventarier m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

39:o) **Armén: Tvätt.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 46, s. 70) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 700 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår en huvudsakligen av belastningen å anslaget föranledd höjning med 700 000 kronor.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, får under erinran om vad utskottet i det föregående under punkt 1 anfört hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 128 och II: 155, I: 195 och II: 245 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Tvätt* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 700 000 kronor.

Övningar m. m.

40:o) **Armén: Övningar m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 47, s. 71 och 72) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 19 500 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär i förhållande till medelsanvisningen under löpande budgetår en höjning med 3 400 000 kronor, varav 650 000 kronor hänföra sig till devalveringen av den svenska valutan.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, får under erinran om vad utskottet i det föregående under punkt 1 anfört hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 128 och II: 155, I: 195 och II: 245 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Övningar m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 19 500 000 kronor.

41:o) **Armén: Drivmedelsförråd m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 72—74), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 750 000 kronor.

Anskaffning och vård av hästar m. m.

42:o) **Armén: Uttagning av hästar och hästfordon m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50, s. 75), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Uttagning av hästar och hästfordon m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

43:o) **Armén: Veterinärvård. Armén: Hundväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 51 och 52, s. 75 och 76), innebärande beträffande förstnämnda anslag en minskning med 20 000 kronor och beträffande sistnämnda anslag oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Armén: Veterinärvård* ett reservationsanslag av 170 000 kronor;

b) till *Armén: Hundväsendet* ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

Tygmateriel m. m.

44:o) **Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 53, s. 76—81) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1950 angivna grunder medgiva utläggande av beställningar å tygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 70 miljoner kronor, dels ock till *Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *André n m. fl.* (I: 196) och den andra inom andra kammaren av herr *Hjalmarson m. fl.* (II: 243) hemställts, att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva, att beställningar å tygmateriel till armén må utläggas inom en kostnadsram överstigande den av Kungl. Maj:t föreslagna med 7 miljoner kronor.

Den av motionärerna föreslagna höjningen av beställningsbemyndigandet är avsett för anskaffning av radar för luftvärnet. Beträffande motiveringen i övrigt till yrkandet hänvisas till motionen II: 243.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 30 000 000 kronor.

Följande bemyndigandeplan har fastställts beträffande det för budgetåret 1949/50 givna bemyndigandet.

Komplettering och förnyelse av tygmateriel m. m.	102 815 000
Ammunition för övningar	14 500 000
Forskning och försök	7 500 000
Viss materielanskaffning för försvarsstaben	185 000
	<hr/>
	Kronor 125 000 000

Arméförvaltningen har hemställt, att bemyndigande måtte utverkas för ämbetsverket att utlägga beställningar under budgetåret 1950/51 inom en kostnadsram av 132,4 miljoner kronor.

Per den 30 juni 1950 saknas täckning för anskaffningar av tygmateriel till ett belopp av 127,9 miljoner kronor.

Departementschefen har framhållit, att i längden en balans bör eftersträvas mellan för visst budgetår lämnat bemyndigande och under samma år anvisat

anslag. Därest bemyndigandena gäves för vid omfattning i förhållande till anslagen, komme bemyndigandena att för senare budgetår binda statsmakterna för utbetalningar som kunde bliva svåra att fullgöra inom en för viss tidsperiod genomsnittligt utmätt ram för de totala försvarskostnaderna.

Storleken av det för budgetåret 1949/50 lämnade beställningsbemyndigandet i fråga om arméns tygmateriel måste också ses mot bakgrunden av angelägenheten att bereda myndigheterna möjlighet att planera anskaffningarna på längre sikt än som vore möjligt inom ramen för de årsanslag som tidigare anvisats. Till den del bemyndigandet icke föranlett utbetalningar under budgetåret 1949/50 kunde det sägas motsvara vad som enligt det tidigare tillämpade systemet skulle kommit att redovisas såsom reservationer mellan tidpunkterna för beställningar och för likvider.

Ur nu angivna synpunkter och med beaktande jämväl av det nuvarande statsfinansiella läget har departementschefen icke funnit möjligt att tillstyrka nya bemyndiganden beträffande tygmateriel i den omfattning arméförvaltningen föreslagit.

Departementschefen har föreslagit följande bemyndiganden för nästa budgetår, nämligen 35 miljoner kronor för komplettering och förnyelse av tygmateriel, inberäknat ersättning av genom normal förslitning m. m. avgången materiel och anskaffning av materiel för rationalisering av utbildningen, 21 miljoner kronor för anskaffning av ammunition för övningar samt 7 miljoner kronor för forskning och försök. Vidare föreslår departementschefen, att såsom nya bemyndiganden upptagas dels för att möta av arméförvaltningen uppgivna prisstegringar 0,9 miljon kronor, dels ock för till redan givna bemyndiganden hänförliga merkostnader i anledning av devalveringsbeslutet 6,0 miljoner kronor.

Sammanlagt uppgå av departementschefen nu tillstyrkta bemyndiganden till $(35,0 + 21,0 + 7,0 + 0,9 + 6,0 =) 69,9$ miljoner kronor. Departementschefen har föreslagit, att bemyndigande av riksdagen utverkas till i runt tal 70,0 miljoner kronor, varvid förutsättes, att det skall få ankomma på Kungl. Maj:t att inom ramen för detta belopp fastställa plan för bemyndigandets utnyttjande och därvid jämväl vidtaga jämkningar mellan de för olika ändamål beräknade beloppen.

Nettoutgifterna under förevarande anslag uppgingo under budgetåret 1948/49 till endast omkring 12,0 miljoner kronor. Även om en avsevärd ökning av betalningsutfallet under innevarande och nästa budgetår är att motse, torde, framhåller departementschefen, anslaget kunna upptagas till oförändrat belopp, 30,0 miljoner kronor. Ett anslag av denna storlek skulle enligt departementschefen möjliggöra utbetalningar under nämnda båda budgetår, därest hänsyn tages till förefintlig betalningsreserv, om tillhopa 100,0 miljoner kronor.

Departementschefen har framhållit, att om riksdagen bifaller i förevarande sammanhang framlagda förslag, kommer per den 30 juni 1951 täckning att saknas för anskaffningar av tygmateriel till ett belopp av 167,9 miljoner kronor.

Utskottet. Såsom departementschefen framhållit komma, därest beställningsbemyndiganden givas för vid omfattning i förhållande till anslagen, bemyndigandena att för senare budgetår binda statsmakterna för utbetalningar, som kunna bliva svåra att fullgöra inom en för viss tidsperiod genomsnittligt utmätt ram för de totala försvarskostnaderna.

Utskottet vill erinra, att bemyndiganden, som icke täckas av tillgängliga anslagsmedel, uppgå i fråga om tygmateriel per den 30 juni 1950 till 127,9 miljoner kronor samt att vid bifall till Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framlagda förslag täckning per den 30 juni 1951 kommer att saknas för anskaffningar av dylik materiel till ett belopp av 167,9 miljoner kronor.

Vad beträffar beställningsbemyndigandet för nästa budgetår anser sig utskottet under hänvisning till det anförda och med beaktande jämväl av det statsfinansiella läget icke böra frångå Kungl. Maj:ts förslag och tillstyrker alltså, att den kostnadsram, inom vilken beställningar må utläggas under nämnda budgetår, bestämmas till 70 miljoner kronor. Utskottet kan alltså icke biträda det i motionerna I: 196 och II: 243 väckta förslaget om en uppräknig av nämnda bemyndigande med 7 miljoner kronor för anskaffning av radar. Då det såsom departementschefen förutsatt bör få ankomma på Kungl. Maj:t att inom nämnda bemyndiganderam av 70 miljoner kronor fastställa plan för bemyndigandets utnyttjande och jämväl vidtagna jämkningar mellan de för olika ändamål beräknade beloppen, torde frågan om tillgodoseendet av det i motionerna anmälda materielbehovet därvid komma under bedömning efter dess angelägenhetsgrad.

I fråga om anslaget för nästa budgetår tillstyrker utskottet, att detsamma i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag upptages till samma belopp som för innevarande budgetår eller till 30 miljoner kronor.

Utskottet vill i detta sammanhang framhålla angelägenheten av att Kungl. Maj:t i samband med anslagsäskandena för kommande budgetår lämna riksdagen en redogörelse över huru de av riksdagen lämnade beställningsbemyndigandena i fråga om materielanskaffningsanslagen utnyttjats, så att riksdagen därigenom kan få en klar överblick rörande hithörande förhållanden.

Under återopande av vad utskottet nu och i det föregående under punkt 1 anført får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 196 och II: 243, bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1950 angivna grunder medgiva utläggande av beställningar å tygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 70 miljoner kronor;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 128 och II: 155, I: 195 och II: 245 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 000 kronor.

45:o) **Armén: Underhåll av tygmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 54, s. 81 och 82) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 41 100 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 39 800 000 kronor.

Den föreslagna höjningen föranledes dels av att repetitions- och efterutbildningsövningar avses skola bedrivas under nästa budgetår i avsevärt större omfattning än som beräknades för innevarande budgetår, dels ock av att flygvapnets flygfältsluftvärn enligt beslut av Kungl. Maj:t överförts till armén, varigenom kostnaderna för detsamma komma att belasta nu ifrågavarande anslag.

Utskottet har icke något att erinra mot den verkställda beräkningen av förevarande anslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Armén: Underhåll av tygmateriel m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 41 100 000 kronor.

46:o) **Armén: Uttagning av motorfordon och motorredskap.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55, s. 82 och 83), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Uttagning av motorfordon och motorredskap* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 160 000 kronor.

Fastigheter.

47:o) **Armén: Ersättning till Norrtälje stad.** Under erinran om att riksdagen å tilläggsstat för innevarande budgetår för här ifrågavarande ändamål anvisat ett anslag av 62 000 kronor, får utskottet i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, s. 84 och 85) hemställa,

att riksdagen må till *Armén: Ersättning till Norrtälje stad* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 62 000 kronor.

Hemvärdnet.

48:o) **Armén: Hemvärdnets avlöningar. Armén: Hemvärdnets omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 58 och 59, s. 85—87), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Armén: Hemvärdnets avlöningar* ett förslagsanslag av 336 000 kronor;

b) till *Armén: Hemvärdnets omkostnader* ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

49:o) **Armén: Hemvärnets intendenturmateriel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, s. 87), innebärande en av å anslaget förefintlig reservation föranledd anslagsminskning med 150 000 kronor, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Armén: Hemvärnets intendenturmateriel m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

50:o) **Armén: Hemvärnets övningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61, s. 87 och 88) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 975 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Heüman m. fl.* (I: 131) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindberg m. fl.* (II: 46), hemställts, att riksdagen måtte besluta, att anslaget för hemvärnets övningar måtte fastställas till 1 200 000 kronor i stället för föreslagna 975 000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen II: 46.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 975 000 kronor.

Arméförvaltningen har för nästa budgetår beräknat medelsbehovet under anslaget till 1 200 000 kronor, eller 225 000 kronor mera än det för innevarande budgetår anvisade anslaget. Det ökade medelsbehovet har angivits bero dels på höjda järnvägs- och busstaxor, höjda drivmedelspriser samt höjda instruktörsarvoden och förbättrade traktamentsförmåner, dels ock på vidgad omfattning av såväl allmänna hemvärnets som driftvärnets övningar på grund av ökad rekrytering.

Departementschefen har ansett det icke vara möjligt att inom den totala ramen för utgifter för försvaret inrymma större medelsanvisning för hemvärnets verksamhet under nästa budgetår än vad som för ändamålet upptagits i anslag för budgetåret 1949/50. Anslaget har därför föreslagits skola uppföras med oförändrat belopp.

Utskottet. Enligt vad i de föreliggande motionerna framhållits och utskottet närmare inhämtat förefinnes en tydlig tendens till ökat deltagande i hemvärnets övningar i förening med en viss ökning av rekryteringen. I syfte att framkalla och vidmakthålla intresset för den del av riksförsvaret, som hemvärdnet utgör, är det givetvis angeläget, att övningsverksamheten kan bedrivas i någorlunda tillfredsställande omfattning. *Arméförvaltningen* har för nästa budgetår äskat för denna övningsverksamhet en främst av prisstegringar föranledd höjning av anslaget med 225 000 kronor till 1 200 000 kronor. Detta förslag överensstämmer med yrkandet i motionerna I: 131 och II: 46. Även om utskottet av statsfinansiella skäl icke anser sig kunna tillstyrka en så avsevärd anslagshöjning, finner utskottet dock en något större

medelsanvisning än vad departementschefen föreslagit ofrånkomlig, därest icke hemvärdet skall behöva alltför mycket inskränka sin verksamhet. Utskottet har vid övervägande av denna fråga ansett sig böra förordna, att anslaget för nästa budgetår bestämmas till 1 075 000 kronor, innebärande i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag en ökning med 100 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 131 och II: 46, till *Armén: Hemvärdets övningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 1 075 000 kronor.

51:o) **Armén: Hemvärdets tygmateriel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62, s. 88), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Hemvärdets tygmateriel m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kronor.

Bidrag och understöd.

52:o) **Armén: Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m. Armén: Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig. Armén: Frivilliga djursjukvården i krig.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 63—65, s. 88—91), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Armén: Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m.* ett reservationsanslag av 1 400 000 kronor;

b) till *Armén: Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig* ett reservationsanslag av 48 000 kronor;

c) till *Armén: Frivilliga djursjukvården i krig* ett reservationsanslag av 11 000 kronor.

53:o) **Armén: Frivilliga skytteväsendets befrämjande.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66, s. 91 och 92) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 1 440 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *von Heland m. fl.* (I: 112) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindberg m. fl.* (II: 45), hemställts, att riksdagen måtte till *Armén: Frivilliga skytteväsendets befrämjande* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 1 690 000 kronor, därvid anslagsökningen, 250 000 kronor, skall avses för skjutbanors underhåll.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen I: 112.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1 440 000 kronor.

Försvarets civilförvaltning har hemställt, att anslaget höjes med 555 000 kronor, varav 530 000 kronor till det allmänna gevärsskyttet, 15 000 kronor till Svenska pistolskytteförbundet och 10 000 kronor till Svenska sportskytteförbundet.

Departementschefen har framhållit, att, även om inträffade prisstegringar beträffande främst ammunition talade för en ökad medelsanvisning under förevarande anslag, han med hänsyn till det ekonomiska läget icke nu kunde tillstyrka någon anslagshöjning. Mot en anslagsökning nu talade jämväl att kommittén för frivilligt försvarsarbete ännu icke avslutat sitt utredningsarbete.

Utskottet. I de föreliggande motionerna har upplysts, att de för skjutbanors underhåll för innevarande budgetår till förfogande stående medlen, 167 000 kronor, redan förbrukats samt att enligt verkställda beräkningar förväntas vid utgången av budgetåret 1950/51 komma att föreligga en brist av omkring 350 000 kronor. Med hänsyn härtill och till angelägenheten av att befintliga skjutbanor äro i fullgott och framför allt riskfritt skick synes utskottet nödvändigt, att medel i något så när tillräcklig omfattning stå till förfogande för banornas underhåll. Utskottet anser därför en höjning av skytteanslaget för här ifrågakvarande ändamål ofrånkomlig men anser att förstärkningen med hänsyn till det statsfinansiella läget bör kunna begränsas till 100 000 kronor. Utskottet föreslår alltså, att anslaget för nästa budgetår uppföres med ett till 1 540 000 kronor förhöjt belopp. De i ämnet väckta motionerna ha härigenom endast delvis tillmötesgått.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 112 och II: 45, till *Armén: Frivilliga skytteväsendets befrämjande* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 1 540 000 kronor.

54:o) **Armén: Understöd åt vissa föreningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 67, s. 92), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Understöd åt vissa föreningar m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 22 000 kronor.

Marinen.

Avlöningar m. m. till fast anställd personal.

55:o) **Marinen: Avlöningar till personal å övergångsstat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69, s. 93), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en minskning med 15 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Avlöningar till personal å övergångsstat* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 160 000 kronor.

56:o) **Marinen: Avlöningar till personal å reservstat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70, s. 93), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

57:o) **Marinen: Avlöningar till personal i marinens reserver.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 71, s. 93), innebärande en anslagsminskning med 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Avlöningar till personal i marinens reserver* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

58:o) **Marinen: Rekryteringskostnader. Marinen: Ekiperingsersättningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 72 och 73, s. 94), innebärande beträffande förstnämnda anslag en anslagsökning med 15 000 kronor och beträffande sistnämnda anslag oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Marinen: Rekryteringskostnader* ett förslagsanslag av 90 000 kronor;

b) till *Marinen: Ekiperingsersättningar* ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

59:o) **Marinen: Avlöningar till viss arbetarpersonal.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74, s. 94—96), vilket innebär en anslagsökning med 480 000 kronor, föranledd av att till detta anslag överförts kostnaderna för avlöning åt viss personal som tidigare avlönats från marinens allmänna avlöningsanslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 930 000 kronor.

Avlöningar m. m. till värnpliktiga.

60:o) **Marinen: Avlöningar m. m. till värnpliktiga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75, s. 96), innebärande en anslagsökning av 200 000 kronor, får utskottet, som vid behandlingen av arméns motsvarande anslag yttrat sig i anledning av väckt motion angående penningbidrag m. m. åt de värnpliktiga, hemställa,

att riksdagen må till *Marinen: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor.

Sjukvård.

61:o **Marinen: Sjukvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77, s. 97), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Marinen: Sjukvård* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kronor.

Reseersättningar m. m.

62:o **Marinen: Reseersättningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78, s. 97), innebärande en anslagshöjning med 200 000 kronor, hemställer utskottet, som vid behandlingen av arméns motsvarande anslag yttrat sig i anledning av väckta motioner om ersättning till de värnpliktiga i samband med inskrivningsförrättning samt om utökat antal fria resor för de värnpliktiga,

att riksdagen må till *Marinen: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor.

Expenser m. m.

63:o **Marinen: Bränsle m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79, s. 97 och 98), som innebär en anslagshöjning med 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Bränsle m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 3 100 000 kronor.

64:o **Marinen: Telefon m. m. Marinen: Övriga expenser m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 80 och 81, s. 98 och 99), innebärande beträffande förstnämnda anslag oförändrad medelsanvisning och beträffande sistnämnda anslag en anslagshöjning med 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Marinen: Telefon m. m.* ett förslagsanslag av 460 000 kronor;

b) till *Marinen: Övriga expenser m. m.* ett reservationsanslag av 210 000 kronor.

Mathållning.

65:o **Marinen: Mathållning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82, s. 99 och 100), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Marinen: Mathållning* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 8 500 000 kronor.

Intendenturmateriel m. m.

66:o **Marinen: Beklädnad m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 83, s. 100 och 101) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 4 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 800 000 kronor.

Marinförvaltningen har hemställt, att anslaget höjes med 2 295 000 kronor till 5 095 000 kronor. Höjningen föranledes helt av att ämbetsverket ansett sig böra för nästa budgetår uppräknat det till grund för anslagsberäkningen liggande dagskostnadsbeloppet — kostnaden för man och tjänstgöringsdag — från 85 öre till 1 krona 35 öre.

Departementschejen har, med hänsyn till nödvändigheten att i rådande ekonomiska läge såvitt möjligt hålla materielanskaffningarna nere och med beaktande jämväl av att reservationen å anslaget vid utgången av budgetåret 1948/49 uppgick till i runt tal 4 135 000 kronor, funnit sig icke kunna förorda större medelsanvisning för nästa budgetår än 4 000 000 kronor, innebärande en anslagshöjning med 1 200 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Marinen: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 4 000 000 kronor.

67:o) **Marinen: Inventarier m. m. Marinen: Tvätt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 84 och 85, s. 102 och 103), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Marinen: Inventarier m. m.* ett reservationsanslag av 880 000 kronor;

b) till *Marinen: Tvätt* ett förslagsanslag av 550 000 kronor.

Övningar m. m.

68:o) **Marinen: Övningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 86, s. 104 och 105), som innebär en anslagshöjning med 1 500 000 kronor, föranledd av prisökningar på drivmedel i samband med devalveringen av den svenska valutan, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Övningar m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 16 500 000 kronor.

69:o) **Marinen: Drivmedelsförråd m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87, s. 106), som innebär en anslagsminskning med 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 650 000 kronor.

70:o) **Marinen: Materialförråd m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 88, s. 106 och 107), innebärande en anslagshöjning med 50 000 kronor, främst föranledd av behov att i rationaliseringssyfte modernisera inredningar och transportanordningar i materialförråden, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Materialförråd m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 375 000 kronor.

71:o) **Marinen: Hundbevakningstjänsten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 89, s. 107 och 108), som innebär en anslagsminskning med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Hundbevakningstjänsten* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

Flytande materiel, artillerimateriel m. m.

72:o) **Marinen: Fartygsbyggnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 90, s. 108—114) att dels godkänna ökning av nybyggnadsprogrammet för marinens fartyg i den omfattning som i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1950 angivits, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med i samma statsrådsprotokoll angivna grunder medgiva utläggande av beställningar i fråga om modernisering av marinens fartyg och försöksverksamhet avseende fartygsmateriel inom en kostnadsram av 16 miljoner kronor, dels ock till *Marinen: Fartygsbyggnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 000 kronor.

Vidare har i en inom första kammaren av herrar *Emil Petersson* och *Bergvall* väckt motion (I: 287) yrkats, att riksdagen måtte besluta anvisa 100 000 kronor för igångsättande av erforderliga ritningsarbeten för ubåtsjaktfartyg.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, torde få hänvisas till motionen.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 30 000 000 kronor.

NYBYGGNADSPROGRAMMET.

Med stöd av beslut av 1947—1949 års riksdagar har Kungl. Maj:t fastställt följande plan för nybyggnad av fartyg till en kostnad av 125 420 000 kronor.

Nybyggnadsplan.

Flottan:

1. Tio mindre torpedbåtar (prisläge $\frac{1}{7}$ 1947)	11 250 000	
2. Två hjälpminsvepare (prisläge $\frac{1}{7}$ 1946)	600 000	
3. Två modifierade landskapsjagare (prisläge $\frac{1}{7}$ 1947)	73 000 000	
4. Tre ubåtar av ny typ (prisläge $\frac{1}{7}$ 1947).....	30 000 000	
5. Färdigställande av en större torpedbåt (prisläge $\frac{1}{7}$ 1948)	2 400 000	
6. En torpedbärgningsbåt (prisläge $\frac{1}{7}$ 1947)	300 000	
7. Två mindre minsvepare av ny typ (prisläge $\frac{1}{7}$ 1948)	4 000 000	
8. Trängfartyg m. m. (prisläge $\frac{1}{7}$ 1948)	800 000	122 350 000

Kustartilleriet:

Två vedettbåtar och två minutläggare (prisläge $\frac{1}{7}$ 1947)	3 070 000	
		<u>Summa kronor 125 420 000</u>

I nybyggnadsplanen angivna kostnader för de olika objekten utgöra i vissa fall icke totalkostnad, i det att för vissa objekt marinförvaltningen disponerar medel, som anvisats före budgetåret 1947/48. Omkring 4,26 miljoner kronor av kostnaderna ha guldits under budgetåren 1947/48 och 1948/49 med anlåtande av anslagen till fartygsbyggnader för samma budgetår.

Marinförvaltningen har föreslagit, att beslut nu skall fattas om utökning av marinens nybyggnadsprogram med nya objekt till en total kostnad av 57 010 000 kronor enligt följande.

<i>Flottan:</i>	
Fyra ubåtsjaktfartyg (prisläge $\frac{1}{7}$ 1949)	44 000 000
Fyra mindre minsvepare av den nya typen (prisläge $\frac{1}{7}$ 1948)....	8 000 000
Trängfartyg m. m. (prisläge $\frac{1}{7}$ 1949).....	800 000
Viss materiel för ytterligare två modifierade landskapsjagare (prisläge $\frac{1}{7}$ 1949)	3 000 000
<i>Kustartilleriet: (prisläge $\frac{1}{7}$ 1949)</i>	
En minutläggare	1 150 000
Tre minarbetsbåtar	60 000
	Summa kronor 57 010 000

De av marinförvaltningen föreslagna ubåtsjaktfartygen äro fartyg av ny typ, vilka icke ingå i gällande försvarsorganisation.

Departementschefen, som inledningsvis anført att han icke ansett sig böra biträda förslag som kunna sägas innebära en utökning av nu gällande organisation, har förklarat sig icke vara beredd föreslå, att beslut nu fattas om att bygga ubåtsjaktfartyg.

Beträffande frågan om nybyggnad av ytterligare två modifierade landskapsjagare har departementschefen ansett sig i avbidan på resultatet av försvarsutredningen icke kunna förorda, att principbeslut därom nu fattas. Vid sådant förhållande borde icke ifrågakomma att nu besluta om anskaffning av för dessa fartygsbyggen avsedd materiel.

Redan vid anmälan i statsverkspropositionen till 1949 års riksdag av medelsbehovet under förevarande anslag för innevarande budgetår framhöll departementschefen, att flertalet av de mindre minsveparna borde i enlighet med fastställda grunder för beräkning av fartygens livslängder avföras ur linjeflottan under de närmaste åren och att en successiv förnyelse av beståndet av dylika fartyg bleve nödvändig. Departementschefen tillstyrker nu, att i nybyggnadsplanen inläggas fyra mindre minsvepare, enligt prisläget den 1 juli 1948 kostnadsberäknade till 8,0 miljoner kronor. Departementschefen har heller icke något att erinra mot en fortsatt anskaffning av trängfartyg inom en kostnadsram av 0,8 miljon kronor enligt prisläget den 1 juli 1949.

I fråga om nybyggnadsprogrammet för kustartilleriet har departementschefen i annat sammanhang (propositionen 1950:2) förordat en ändring så tillvida som att i stället för de nu beslutade två vedettbåtarna och två min-

utläggare skola byggas en vedettbåt och två minutläggare. Departementschefen anser, att med beslut om fortsatt ersättningsanskaffning av minutläggare tills vidare bör anstå. Mot nybyggnad av tre minarbetsbåtar, kostnadsberäknade till 60 000 kronor enligt prisläget den 1 juli 1949, har departementschefen icke något att erinra.

Kostnaderna för de av 1948 års riksdag beslutade två modifierade landskapsjagarna ha, framhåller departementschefen, ökat och belöpa sig enligt prisläget den 1 juli 1949 till 83,1 miljoner kronor. Merkostnaderna, som hänföra sig till prisstegringar för tiden den 1 juli 1947—den 1 juli 1949, uppgå till i runt tal 10,0 miljoner kronor, med vilket belopp således kostnadsramen för hittills beslutade nybyggnader ökas.

Totalt stiga kostnaderna för marinens nybyggnadsprogram vid bifall till av departementschefen förordade förslag med $(8,0 + 0,8 + 0,06 + 10,0 =)$ 18,86 miljoner kronor.

MODERNISERINGSPROGRAMMET.

Genom beslut av 1947—1949 års riksdagar har godkänts ett program för modernisering av marinens fartyg till en totalkostnad av 55 960 000 kronor. Härjämte har av Kungl. Maj:t medel, tillhoppa 1 750 000 kronor, ställts till marinförvaltningens förfogande från kontot Besparingar å äldre anvisningar för vissa moderniseringar å jagare och minsvepare, vilka arbeten icke ingå i berörda program. Moderniseringsprogrammet framgår av härefter följande sammanställning (moderniseringsplan).

Moderniseringsplan.

(prisläge $^{1/7}$ 1948)

Flottan:

1. Stadsjagare	15 120 000	
2. Större minsvepare	8 780 000	
3. Ubåtar	22 440 000	
4. Ombyggnad av Ehrensköldsja- gare	5 800 000	
5. Modifierade stadsjagare	2 500 000	
6. Landskapsjagare	3 000 000	57 640 000

Kustartilleriet:

Färjan Vaxholmen		70 000
	Summa kronor	57 710 000

För genomförande av detta program har riksdagen under de för budgetåren 1947/48 och 1948/49 anvisade anslagen till Fartygsbyggnader beräknat 12 100 000 respektive 4 000 000 kronor. Från kontot Besparingar å äldre anvisningar ha för moderniseringar disponerats tillhoppa 6 420 000 kronor. En del av kostnaderna ha under budgetåren 1947/48 och 1948/49 guldits med anlåtande av de för samma budgetår anvisade anslagen till fartygsbyggnader. Vid utgången av budgetåret 1948/49 återstodo i runt tal 20 miljoner kronor i reservation av dittills för modernisering avsedda medel. Detta belopp övergår till bemyndigande. För budgetåret 1949/50 har riksdagen lämnat bestämningsbemyndigande å 13 000 000 kronor.

Marinförvaltningen har föreslagit, att beslut nu skall fattas om utökning av marinens moderniseringsprogram till att avse nya objekt inom en total kostnad (prisläge $\frac{1}{7}$ 1949) av 14 030 000 kronor enligt följande.

Flottan:

Modernisering av stridsledningsorganisation och radarinstallation å ytterligare två modifierade stadsjagare	2 750 000	
Modernisering av luftvärnsartilleriet å fyra modifierade stadsjagare	3 000 000	
Modernisering av kustubåtar	7 650 000	
Modernisering av bryggor å minsvepare M/39	180 000	13 580 000

Kustartilleriet:

Ombyggnad från kol- till oljeeldning å sex vedettbåtar	450 000
Summa kronor	14 030 000

Marinförvaltningen har hemställt, att för fullföljande av moderniseringsprogrammet bemyndigande måtte utverkas till ett belopp av 24 080 000 kronor, varav 15 000 000 kronor avse tidigare godkänt program och återstoden, 9 080 000 kronor, det av marinförvaltningen nu förordade utökade programmet.

Departementschefen har framhållit, att kostnaderna för hittills av riksdagen i princip godkända arbeten beräknas komma att till följd av prisstegringar öka med omkring 5 210 000 kronor.

Marinförvaltningens förslag i fråga om de modifierade stadsjagarna innebär, framhåller departementschefen, att dessa fartygsenheter moderniseras i samma omfattning som stadsjagarna. Departementschefen tillstyrker detta förslag. Departementschefen finner vidare angeläget, att modernisering av kustubåtarna kommer till stånd i syfte att höja deras stridsvärde. Departementschefen tillstyrker jämväl de föreslagna moderniseringsarbetena å minsveparna M/39. Mot de beräknade kostnaderna för de nu berörda moderniseringsarbetena, 13 580 000 kronor, har departementschefen icke funnit anledning till erinran.

Beträffande kustartilleriets båtmateriel är departementschefen icke beredd nu förorda ombyggnad från kol- till oljeeldning på mer än två vedettbåtar. Kostnaderna härför beräknas till 150 000 kronor.

Hittills godkänt moderniseringsprogram har kostnadsberäknats till 57 710 000 kronor. Inberäknat förenämnda merkostnader för prisstegring intill den 1 juli 1949 skulle vid bifall till av departementschefen förordade förslag totalkostnaderna stiga med (5 210 000 + 13 580 000 + 150 000 =) 18 940 000 kronor till 76 650 000 kronor.

Under hänvisning till nödvändigheten att iakttaga återhållsamhet vid utmätandet av nya bemyndiganden förordar departementschefen, att beställningsbemyndigandet beträffande marinens moderniseringsprogram begränsas till samma belopp som för innevarande budgetår eller 13,0 miljoner kronor.

FÖRSÖKSVERKSAMHET AVSEENDE FARTYGSmateriel.

För försöksverksamhet ha under de för budgetåren 1947/48 och 1948/49 anvisade reservationsanslagen till fartygsbyggnader anvisats tillhoppa 5 055 000 kronor. En del av kostnaderna ha guldits under budgetåren 1947/48 och 1948/49 med anlitanade av de för samma budgetår anvisade anslagen till fartygsbyggnader. Vid utgången av budgetåret 1948/49 återstodo i runt tal 3,4 miljoner kronor i reservation av dittills anvisade medel för försöksverksamhet. Detta belopp övergår till bemyndigande. För budgetåret 1949/50 har riksdagen lämnat beställningsbemyndigande av 2 miljoner kronor, avseende försöksverksamhet.

Marinförvaltningen har — under framhållande av att vid uppgörandet av dispositionsplanerna förelegat önskemål, vilkas tillgodoseende skulle dragit ungefär dubbla kostnaden mot tillgängliga belopp — föreslagit, att beställningsbemyndigandet bestämmas till 3 000 000 kronor.

Departementschefen har tillstyrkt detta förslag.

Departementschefen räknar icke med att anslaget till fartygsbyggnader för budgetåret 1950/51 skall behöva uppföras med större belopp än för innevarande budgetår, eller 30,0 miljoner kronor. Ett anslag av denna storlek möjliggör utbetalningar under budgetåren 1949/50 och 1950/51 av 85,0 miljoner kronor.

De sammanlagda kostnader för godkänt fartygsbyggnadsprogram samt för moderniseringsprogram och försöksverksamhet inom ramen för givna bemyndiganden, som vid utgången av innevarande budgetår icke täckas av anslagsmedel, uppgå till $(125,42 - 4,26 + 20,0 + 13,0 + 3,4 + 2,0 - 30,0 - 25,0 =)$ 104,56 miljoner kronor. Vid bifall till de för nästa budgetår framställda förslagen kommer per den 30 juni 1951 dessa icke täckta kostnader att öka med $(18,86 + 13,0 + 3,0 - 30,0 =)$ 4,86 miljoner kronor till 109,42 miljoner kronor.

Utskottet. Beträffande detta anslag tillämpas enligt riksdagens beslut två olika slags system för beställningsbemyndiganden. Det ena systemet har avseende på fartygsanskaffningar och innebär att riksdagen godkänner visst nybyggnadsprogram enligt framlagda kostnadsberäkningar, varefter inom detta program de beställningar kunna utläggas, som äro erforderliga för dess genomförande. Det andra systemet åter tillämpas för moderniseringar av fartyg och försök avseende fartygsmateriel, och överensstämmer i princip med det bemyndigandesystem, som tillämpas för exempelvis anskaffning av tygmateriel för armén. Enligt detta system utverkas årligen av riksdagen bemyndigande att utlægga beställningar på materiel och arbeten inom visst av riksdagen fastställt belopp. För varje budgetår erfordras enligt dessa system anslag till så stort belopp som beräknas motsvara under budgetåret erforderliga utbetalningar.

Den av departementschefen nu förordade utökningen av nybyggnadsprogrammet för marinens fartyg, vilket kostnadsberäknats till 8,86 miljoner kro-

nor. har utskottet ansett sig kunna godtaga. Då såsom departementschefen framhållit de merkostnader, som hänföra sig till prisstegringar under tiden den 1 juli 1947—den 1 juli 1949 för tidigare beslutade fartygsbyggnader kunna beräknas uppgå till i runt tal 10 miljoner kronor, skulle kostnaderna för nybyggnadsprogrammet totalt stiga med 18,86 miljoner kronor.

Utskottet anser sig icke böra ingå på frågan, huruvida ubåtsjaktfartyg framdeles komma att ingå i flottans organisation. Utskottet är därför icke berett biträda det motionsvis framställda yrkandet om anvisande av medel för att redan nu igångsätta ritningsarbeten för dylika fartyg. Utskottet förutsätter emellertid härvid, att det skall vara möjligt att i tjänst vid örlogsvärven bibehålla sådan teknisk personal, som efter eventuellt framtida beslut om byggande av dylika fartyg behöver anlitas för erforderliga ritningsarbeten.

Mot det av departementschefen för nästa budgetår föreslagna beställningsbemyndigandet å tillhoppa 16 miljoner kronor för moderniseringar av fartyg och för försöksverksamhet har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Departementschefen har räknat med att anslaget för nästa budgetår skall kunna uppföras med samma belopp som för innevarande budgetår, eller 30 miljoner kronor. Utskottet har ansett sig kunna godtaga denna beräkning.

Aberopande det anförda får utskottet, som erinrar om vad utskottet vid behandlingen av arméns anslag till anskaffning av tygmateriel m. m. anför om redogörelse för utnyttjandet av lämnade beställningsbemyndiganden, hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna utökning av nybyggnadsprogrammet för marinens fartyg i den omfattning som i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1950 angivits;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med i samma statsrådsprotokoll angivna grunder medgiva utläggande av beställningar i fråga om modernisering av marinens fartyg och försöksverksamhet avseende fartygsmateriel inom en kostnadsram av 16 miljoner kronor;

c) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen I: 287 till *Marinen: Fartygsbyggnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 000 kronor.

73:o) **Marinen: Anskaffning av artillerimateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 91, s. 114—120) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1950 angivna grunder medgiva utläggande av beställningar å artillerimateriel m. m. inom en kostnadsram av 30 miljoner kronor, dels ock till *Marinen: Anskaffning av artillerimateriel m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 20 000 000 kronor.

Övergång till bemyndigandesystem.

Från detta anslag bestridas samtliga kostnader för anskaffning av teknisk materiel för marinen, med undantag av fartyg, samt för försök med dylik materiel. I fråga om anskaffningarna tillämpas nu ett system med anvisande av årliga anslag med bemyndiganden att i viss omfattning därutöver utlägga beställningar. Vid anmälan av medelsbehovet för innevarande budgetår under fjärde huvudtiteln förutsattes emellertid, att marinförvaltningen i samråd med försvarets civilförvaltning skulle närmare överväga frågan om en övergång till ett bemyndigandesystem av samma art som det som fr. o. m. innevarande budgetår tillämpas för arméns tygmaterielanskaffningar.

Marinförvaltningen har nu föreslagit, att fr. o. m. budgetåret 1950/51 ett bemyndigandesystem tillämpas i full utsträckning även beträffande anslaget till marinens artillerimateriel. Systemet innebär, att anskaffningarnas omfattning helt regleras med av riksdagen givna bemyndiganden, att de årliga anslagen anpassas endast efter behovet av betalningsmedel under det budgetår, för vilket anslaget anvisas, samt att i samband med övergången till det nya systemet per den 30 juni 1950 kvarstående reservationer å anvisade anslag ersättas med bemyndiganden. Mot reservationerna svarande belopp bör emellertid enligt marinförvaltningens mening icke överföras till budgetutjämningsfonden utan bibehållas såsom betalningsreserv till Kungl. Maj:ts förfogande.

Marinförvaltningen har uppgivit, att per den 30 juni 1949 kvarstående bemyndiganden, som icke täckts av anslagsmedel, uppgingo till ett belopp av 12 590 000 kronor. För budgetåret 1949/50 har bemyndigande lämnats att utlägga beställningar till ett belopp av 30 000 000 kronor utöver för samma budgetår anvisat anslag, 20 000 000 kronor.

Departementschefen tillstyrker marinförvaltningens förslag om övergång från och med budgetåret 1950/51 till bemyndigandesystem beträffande all anskaffning av till förevarande anslag hänförlig materiel. I detta system övergå befintliga reservationer under anslaget till bemyndiganden, varvid reservationsbeloppen i princip indragas till budgetutjämningsfonden.

Reservationerna under förevarande anslag och vissa äldre anslag, som enligt meddelat beslut skola överföras till artillerimaterielanslaget, uppgingo den 30 juni 1949 till i runt tal 48 miljoner kronor. För budgetåret 1949/50 ha anvisats 20 miljoner kronor. Utöver de bemyndiganden som motsvaras av reservationer per den 30 juni 1949 förelägo vid angivna tidpunkt bemyndiganden utöver anvisade anslag till ett belopp av 12 590 000 kronor. För budgetåret 1949/50 har den totala ram, inom vilken anskaffningar må bindas, bestämts till 50 000 000 kronor. Möjlighet föreligger alltså att till och med innevarande budgetår binda utgifter intill ett belopp av $(48\,000\,000 + 12\,590\,000 + 50\,000\,000 =)$ 110 590 000 kronor. För likvider finnas under budgetåret 1949/50 tillgängliga $(48\,000\,000 + 20\,000\,000 =)$ 68 000 000 kronor.

Bemyndiganden för budgetåret 1950/51.

Marinförvaltningen har hemställt, att bemyndigande måtte utverkas för ämbetsverket att utlägga beställningar inom en ram av 35 500 000 kronor. Bemyndigandet avser följande ändamål.

	Flottan (milj. kr.)	Kust- artilleriet (milj. kr.)	Gemensamt milj. kr.
Artillerimateriel.....	4,800	3,865	0,460
Torpedmateriel.....	6,200	—	—
Minmateriel.....	2,100	0,845	—
Nautisk materiel.....	0,185	—	—
Telemateriel.....	5,955	1,520	—
Radarmateriel.....	1,360	1,780	—
Motorfordon.....	—	0,500	0,029
Ingenjörmateriel.....	—	—	2,000
Ersättning av kustartilleribatterier.....	—	1,790	—
Försök, anskaffning av robotvapenmateriel	—	—	3,111
	Summa 20,600	9,300	5,600

För likvider, avseende per den 30 juni 1950 kvarstående bemyndiganden och de nu äskade bemyndigandena, har marinförvaltningen för budgetåret 1950/51 hemställt om anvisande av ett anslag av 35 000 000 kronor.

Härjämte har marinförvaltningen hemställt om bemyndigande att för engångsanskaffning av tele- och radarmateriel utlägga beställningar inom en ram av ytterligare 18 843 000 kronor. För de på budgetåret 1950/51 belöpande likviderna för dessa anskaffningar har marinförvaltningen äskat ett särskilt engångsanslag av 6 143 000 kronor.

Departementschefen har icke haft något att erinra mot det av marinförvaltningen föreslagna anskaffningsprogrammet i och för sig. Med hänsyn till nödvändigheten att i nuvarande läge iakttaga återhållsamhet när det gäller att binda statsmakterna för nya utgifter har departementschefen emellertid icke ansett det möjligt att tillstyrka större bemyndigande för nästa budgetår än 30 000 000 kronor, däri inräknat jämväl det belopp som motsvaras av merkostnader på äldre bemyndiganden på grund av devalveringsbeslutet. Då departementschefen ansett sig icke kunna tillstyrka, att särskilt anslag anvisas för engångsanskaffning av tele- och radarmateriel, har han ansett behovet av dylik anskaffning i möjligaste mån böra tillgodoses inom nämnda ram.

Med den begränsning av bemyndiganderamen som departementschefen förordat har han ansett en omprövning böra verkställas beträffande vilka anskaffningar som i första hand böra komma till stånd. Det syntes få ankomma på Kungl. Maj:t att, efter förslag av marinförvaltningen, meddela beslut härutinnan. Departementschefen räknade därvid i första hand med ett fullföljande av pågående anskaffningar. Vidare förutsatte departementschefen, att Kungl. Maj:t skulle äga att i samband med att dispositionsplan fastställs för det nya bemyndigandets utnyttjande vidtagna omdispositioner i fråga om äldre bemyndiganden, om detta skulle visa sig erforderligt.

Vid bifall till departementschefens förslag komma bemyndigandena på anskaffningar av artillerimateriel att för tiden intill utgången av budgetåret 1950/51 uppgå till (110 590 000 + 30 000 000 =) 140 590 000 kronor.

För likvidering av anskaffningar stå under budgetåret 1949/50 68 000 000 kronor till förfogande. Vad som återstår av detta belopp vid utgången av budgetåret 1949/50 skall i princip överföras till budgetutjämningsfonden. För budgetåret 1950/51 skall upptagas anslag till belopp som erfordras för att täcka under budgetåret utfallande likvider.

Det är uppenbart, framhåller departementschefen, att stora svårigheter föreligga att nu mer exakt beräkna betalningsutfallet under budgetåret 1950/51. Departementschefen förordar, att anslaget för nämnda budgetår uppföres med 10 000 000 kronor. Med hänsyn till osäkerheten i denna anslagsberäkning föreslår departementschefen emellertid, att såsom betalningsreserv till Kungl. Maj:ts disposition behålles ett belopp om förslagsvis 35 000 000 kronor av vid utgången av budgetåret 1949/50 föreliggande reservationer.

Vid bifall till i det föregående förordade förslag skulle, om hänsyn icke toges till att vissa medel överföras till budgetutjämningsfonden, vid utgången av budgetåret 1950/51 kvarstå bemyndiganden, som icke täckas av anslagsmedel, till ett belopp av (140 590 000 — 68 000 000 — 10 000 000 =) 62 590 000 kronor.

Utskottet. I fråga om den budgettekniska regleringen av anskaffningarna av till förevarande anslag hänförlig materiel har utskottet ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag om att från och med budgetåret 1950/51 helt övergå till bemyndigandesystem beträffande sådan materiel. I detta system, som under de senaste budgetåren redan införts beträffande anskaffningar av tygmateriel för armén, fartygsmateriel och flygmateriel, övergå befintliga reservationer under anslaget till bemyndiganden, varvid reservationsbeloppen i princip indragas till budgetutjämningsfonden.

Departementschefen har för nästa budgetår föreslagit ett beställningsbemyndigande å 30 miljoner kronor och därvid förutsatt, att en omprövning skulle verkställas beträffande vilka anskaffningar, som i första hand borde komma till stånd, ävensom att Kungl. Maj:t skulle äga att i samband med att dispositionsplan fastställes för det nya bemyndigandets utnyttjande vidtaga omdispositioner i fråga om äldre bemyndiganden, om detta skulle visa sig erforderligt. Utskottet har icke funnit anledning till erinran häremot.

Det anslag, som bör anvisas för budgetåret 1950/51 för att möta betalningsutfallet under samma budgetår, har departementschefen beräknat till 10 miljoner kronor. Utskottet anser sig böra godtaga denna beräkning och har intet att erinra mot att såsom betalningsreserv till Kungl. Maj:ts disposition behålles ett belopp om 35 miljoner kronor av vid utgången av innevarande budgetår föreliggande reservationer.

Aberopande det anförda får utskottet, som erinrar om vad utskottet vid behandlingen av arméns anslag till anskaffning av tygmateriel m. m. anført om redogörelse för utnyttjandet av lämnade beställningsbemyndiganden, hemställa.

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1950 angivna grunder medgiva utläggande av beställningar å artillerimateriel m. m. inom en kostnadsram av 30 miljoner kronor;

b) till *Marinen: Anskaffning av artillerimateriel m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor.

74:o) **Marinen: Underhåll av fartyg m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 92, s. 120—122) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 25 300 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 25 300 000 kronor, eller samma belopp som av Kungl. Maj:t äskats för budgetåret 1950/51.

Utskottet har i och för sig icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning under anslaget för nästa budgetår. Emellertid har till utskottet under hand från försvarsdepartementet överlämnats en av marinförvaltningen den 3 mars 1950 gjord framställning om att från anslaget till oförutsedda utgifter ett belopp av 1 040 000 kronor måtte ställas till förfogande för att avhjälpa vissa skador å fartygsmaterielen, som icke äro föranledda av normalt slitage. Dessa skador, för vilka icke synes här böra intagas en fullständig redogörelse, äro emellertid enligt utskottets mening ej av den art, att anslaget till oförutsedda utgifter bör komma till användning för deras avhjälpande. Då medelsbehovet i fråga icke kunnat förutses vid statsverkspropositionens avgivande samt det ur såväl beredskapssynpunkt som med hänsyn till personalens säkerhet torde vara synnerligen angeläget, att berörda skador med det snaraste avhjälpas, har utskottet ansett sig böra föreslå att, utöver det av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen äskade beloppet, under förevarande anslag för ändamålet anvisas ett belopp av i runt tal 1 000 000 kronor. Anslaget bör alltså för nästa budgetår uppföras med ett belopp av 26 300 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Underhåll av fartyg m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 26 300 000 kronor.

75:o) **Marinen: Anskaffning av lyftkran.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 93, s. 122 och 123) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 685 000 kronor.

Den utökade Oscars-dockan vid Karlskrona örlogsvärv har befunnits icke helt kunna utnyttjas med mindre tillgång finnes till en större lyftkran. De sammanlagda kostnaderna för anskaffning och uppsättning av en dylik lyft-

kran ha beräknats till 880 000 kronor, varav 195 000 kronor för byggnadsarbeten sammanhängande med lyftkranens iordningställande. Sistnämnda be-
lopp har av Kungl. Maj:t äskats under kapitalbudgeten för nästa budgetår. I förevarande sammanhang har därför beräknats endast (880 000 — 195 000 =) 685 000 kronor.

Utskottet har intet att erinra mot att erforderliga medel anvisas för ifråga-
varande ändamål. Den verkställda beräkningen av medelsbehovet för ändamålet torde böra godtagas. Utskottet, som vid behandlingen av anslags-
äskandena under kapitalbudgeten återkommer till frågan om anvisande av de
för byggnadsarbeten i samband med lyftkranens iordningställande äskade
medlen, får i detta sammanhang hemställa,

att riksdagen må till *Marinen: Anskaffning av lyftkran* för
budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 685 000
kronor.

Bidrag och understöd.

76:o) *Marinen: Bidrag till sjövärnskåren. Marinen: Bidrag till maritim ungdoms-
verksamhet. Marinen: Understöd åt föreningar m. m.* I enlighet med Kungl.
Maj:ts förslag (punkterna 95—97, s. 123 och 124), innebärande oförändrade
medelanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Marinen: Bidrag till sjövärnskåren* ett reservationsanslag av 255 000 kronor;

b) till *Marinen: Bidrag till maritim ungdomsverksamhet* ett reservationsanslag av 19 000 kronor;

c) till *Marinen: Understöd åt föreningar m. m.* ett anslag av 23 000 kronor.

Flygvapnet.

Avlöningar m. m. till fast anställd personal.

77:o) *Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat.* I enlighet med Kungl.
Maj:ts förslag (punkt 99, s. 125), som innebär oförändrad medelsanvisning,
hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 kronor.

78:o) *Flygvapnet: Avlöningar till personal i flygvapnets reserv.* Kungl. Maj:t
har föreslagit riksdagen (punkt 100, s. 126 och 127) att dels besluta, att flyg-
vapnets reserv må omfatta även flygtekniker, dels ock till *Flygvapnet: Av-
löningar till personal i flygvapnets reserv* för budgetåret 1950/51 anvisa ett
förslagsanslag av 500 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 650 000 kronor.

De föreslagna flygteknikerna i reserven ha föreslagits skola omfatta 234 flygtekniker, varav 79 för radartjänst. Tjänstgöringsskyldigheten i fred för dessa flygtekniker har förutsatts skola vara densamma som nu gäller för verk-mästare och mästare i reserven.

Anslaget har för nästa budgetår ansetts kunna minskas med 150 000 kronor med hänsyn till belastningen under budgetåret 1948/49.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot anslagsberäkningen, tillstyrker förslaget om att flygvapnets reserv må omfatta även flygtekniker. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) besluta, att flygvapnets reserv må omfatta även flygtekniker;

b) till *Flygvapnet: Avlöningar till personal i flygvapnets reserv* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

79:o) Flygvapnet: Rekryteringskostnader. Flygvapnet: Ekiperingsersättningar. Flygvapnet: Avlöningar till viss arbetarpersonal. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 101—103, s. 127 och 128) — innebärande beträffande förstnämnda anslag en höjning med 15 000 kronor, i huvudsak föranledd av ökade kostnader för rekrytering av yrkesgrenen stamflygförare, och beträffande återstående anslag oförändrade medelsanvisningar — hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Flygvapnet: Rekryteringskostnader* ett förslagsanslag av 90 000 kronor;

b) till *Flygvapnet: Ekiperingsersättningar* ett förslagsanslag av 700 000 kronor;

c) till *Flygvapnet: Avlöningar till viss arbetarpersonal* ett förslagsanslag av 750 000 kronor.

Avlöningar m. m. till värnpliktiga.

80:o) Flygvapnet: Avlöningar m. m. till värnpliktiga. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 104, s. 128 och 129), innebärande en anslagsökning med 500 000 kronor, får utskottet, som vid behandlingen av arméns motsvarande anslag yttrat sig i anledning av väckt motion angående penningbidrag m. m. åt de värnpliktiga, hemställa,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor.

Sjukvård.

81:o) **Flygvapnet: Sjukvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106, s. 129), som innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Flygvapnet: Sjukvård* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 275 000 kronor.

Reseersättningar m. m.

82:o) **Flygvapnet: Reseersättningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 107, s. 129), innebärande en anslagshöjning med 50 000 kronor, hemställer utskottet, som vid behandlingen av arméns motsvarande anslag yttrat sig i anledning av väckta motioner om ersättning till de värnpliktiga i samband med inskrivningsförrättning samt om utökad antal fria resor till de värnpliktiga,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 250 000 kronor.

Expenser m. m.

83:o) **Flygvapnet: Bränsle m. m. Flygvapnet: Telefon m. m. Flygvapnet: Övriga expenser m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 108—110, s. 130 och 131), innebärande beträffande förstnämnda anslag en anslagsminskning med 600 000 kronor och beträffande återstående anslag oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Flygvapnet: Bränsle m. m.* ett förslagsanslag av 4 200 000 kronor;

b) till *Flygvapnet: Telefon m. m.* ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor;

c) till *Flygvapnet: Övriga expenser m. m.* ett reservationsanslag av 120 000 kronor.

Mathållning.

84:o) **Flygvapnet: Mathållning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111, s. 131 och 132), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Mathållning* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 4 300 000 kronor.

Intendenturmateriel.

85:o) **Flygvapnet: Beklädnad m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 112, s. 132—134) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 300 000 kronor.

Flygförvaltningen har hemställt att anslaget höjes med i runt tal 1 910 000 kronor.

	Ökning
1. Belopp, varmed det av flygförvaltningen för innevarande budgetår äskade anslaget nedräknats.....	374 000
2. Prisstegringar	904 858
3. Ökat antal tjänstgöringsdagar	21 863
4. Anskaffning av beklädnad för lottor.....	616 250
	1 916 971

Till grund för anslagsberäkningen har alltsedan budgetåret 1941/42 lagts en till 85 öre uppskattad kostnad för man och tjänstgöringsdag. Då med hänsyn till inträffade prisstegringar en medelstildelning på grundval av nämnda dagskostnadsbelopp ansetts icke medgiva, att beklädnadsstandarden vidmakthålles, har flygförvaltningen verkställt en beräkning av de verkliga kostnaderna under anslaget enligt nuvarande prisläge. Enligt denna beräkning borde dagskostnadsbeloppet höjas till 1 krona 15 öre.

Departementschefen har ansett det ofrånkomligt att vid beräkningen av medelsbehovet under anslaget utgå från ett högre dagskostnadsbelopp än som hittills tillämpats. Vidare har departementschefen ansett medel böra beräknas för en successiv anskaffning av beklädnad för luftbevakningsorganisationens lottor. Departementschefen har emellertid — bland annat med hänsyn till storleken av den vid utgången av budgetåret 1948/49 tillgängliga reservationen å anslaget, i runt tal 7 100 000 kronor — icke varit beredd tillstyrka en så avsevärd anslagsökning som flygförvaltningen föreslagit utan förordnat, att anslaget uppföres med ett belopp av 3 000 000 kronor, innebärande en anslagshöjning med 700 000 kronor.

Utskottet anser sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor.

86:o) **Flygvapnet: Inventarier m. m. Flygvapnet: Tvätt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 113 och 114, s. 134 och 135), innebärande beträffande förstnämnda anslag oförändrad medelsanvisning och beträffande sistnämnda anslag en av belastningen föranledd anslagshöjning med 90 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Flygvapnet: Inventarier m. m.* ett reservationsanslag av 400 000 kronor;

b) till *Flygvapnet: Tvätt* ett förslagsanslag av 450 000 kronor.

Övningar m. m.

87:o) **Flygvapnet: Övningar m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 115, s. 135—137) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 3 500 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 3 300 000 kronor.

Flygförvaltningen har hemställt, att anslaget höjes med 400 000 kronor.

Departementschefen har emellertid med hänsyn till den sparsamhet med statsmedel som det ekonomiska läget alltjämt nödvändiggör icke ansett sig kunna tillstyrka större höjning av anslaget än med 200 000 kronor.

Utskottet, som anser sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag, hemställer, att riksdagen må till *Flygvapnet: Övningar m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 3 500 000 kronor.

88:o) **Flygvapnet: Hundbevakningstjänsten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 116, s. 137 och 138), som innebär en anslagshöjning med 17 000 kronor, föranledd av att anslaget för innevarande budgetår nedräknats med hänsyn till förefintlig reservation, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Hundbevakningstjänsten* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 18 000 kronor.

Flygmateriel m. m.

89:o) **Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 117, s. 138—142) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med vad i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1950 förordats medgiva utläggande av beställningar å flygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 230 miljoner kronor, dels ock till Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m. för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 135 000 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *von Heland m. fl.* (I: 111) och den andra inom andra kammaren av herr *Hedlund* i Rådomb. fl. (II: 237), har hemställts, att riksdagen ville för budgetåret 1950/51, utöver vad som föreslagits av Kungl. Maj:t under fjärde huvudtiteln, till industriella förberedelser, syftande till att säkerställa förstärkningen av återstående fyra dagjaktflottiljer, till Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m. anvisa ett reservationsanslag av 800 000 kronor.

Vidare har i en inom andra kammaren av herr *Fröderberg m. fl.* väckt motion (II: 347) yrkats, att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar av telemateriel till luftbevakning och jaktstridsledning inom en kostnadsram av 12 miljoner kronor.

I fråga om de skäl motionärerna anfört till stöd för sin hemställan får utskottet hänvisa till motionerna II: 237 och II: 347.

Enligt beslut av 1948 års riksdag skulle ett av Kungl. Maj:t då framlagt förslag att inom flottiljorganisationens ram med 50 % förstärka flygvapnets tio dagjaktflottiljer i princip läggas till grund för en successiv förstärkning av dagjaktflyget. Samtidigt fattades beslut att i första hand tre dagjaktflottiljer skulle förstärkas enligt angivna grunder.

På förslag av Kungl. Maj:t fattades vid 1949 års riksdag beslut om förstärkning av dagjaktflyget vid ytterligare tre flottiljer. I sitt av riksdagen godkända utlåtande i ämnet uttalade statsutskottet beträffande frågan, i vilken takt flygvapnets förstärkning lämpligen borde ske, att det icke syntes nödvändigt att för det dåvarande fatta beslut rörande den fortsatta utbyggnaden i dess helhet. Detta kunde enligt utskottets mening för övrigt knappast heller vara lämpligt, innan klarhet vunnits rörande frågan om täckande av de med förstärkningen förenade merkostnaderna, vilken fråga vore föremål för behandling inom den då nyligen tillsatta försvarsutredningen.

Vad sålunda uttalades äger, framhåller departementschefen, alltjämt aktualitet. Departementschefen har sålunda ansett sig i avvidan å resultatet av den pågående försvarsutredningen icke kunna förorda, att förslag om fortsatt förstärkning av dagjaktflyget nu förelägges riksdagen.

Med hänsyn till nödvändigheten att i nuvarande läge iaktta återhållsamhet beträffande åtgärder, som för framtiden binda statsmakterna för nya utgifter, har departementschefen icke heller kunnat tillstyrka att, såsom flygförvaltningen föreslagit, beslut nu fattas om att i flygvapnets anskaffningsplan inrymma kostnader för komplettering och utökning av den för luftbevakningsorganisationen avsedda materielen. Jämväl i detta hänseende funnes anledning att avvakta resultatet av 1949 års försvarsutredning, innan definitiv ställning toges till anskaffningarna i fråga.

I det av departementschefen föreslagna bemyndigandebeloppet för nästa budgetår, 230 miljoner kronor, ingå 29,1 miljoner kronor för möjliggörande på grund av förskjutningar beträffande leveranserna av flygplan erforderliga omdisponeringar inom ramen för fastställd anskaffningsplan samt 7,6 miljoner kronor motsvarande till redan givna bemyndiganden hänförliga merkostnader på grund av devalveringsbeslutet.

Behovet av betalningsmedel för likvidering av beställningar å flygmateriel m. m. under nästa budgetår har departementschefen uppskattat till 135 miljoner kronor.

Utskottet. Enligt beslut av 1948 års riksdag skulle ett av Kungl. Maj:t då framlagt förslag att inom flottiljorganisationens ram med 50 % förstärka flygvapnets tio dagjaktflottiljer i princip läggas till grund för en successiv förstärkning av dagjaktflyget. Samtidigt fattades beslut att i första hand tre

dagjaktflottiljer skulle förstärkas enligt angivna grunder. Vid 1949 års riksdag fattades beslut om förstärkning av dagjaktflyget vid ytterligare tre flottiljer. Utskottet delar departementschefens uppfattning, att med frågan om fortsatt förstärkning av dagjaktflyget bör anstå i avbidan på resultatet av den pågående försvarsutredningen. Därest utredningen kommer att föreslå, att 1948 års förberörda riksdagsbeslut skall fullföljas, och detta vinner statsmakternas stöd är det givetvis önskvärt, att, då den fortsatta förstärkningen i första hand bör grundas på den inhemska industrien, industriella åtgärder vidtagas i syfte att denna förstärkning kan säkerställas utan fördröjning. Utskottet förutsätter givetvis, att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på detta spörsmål och tillser att medel stå till förfogande för angivna behov. Utskottet kan därför icke finna behöfligt att, på sätt i motionerna I: 111 och II: 237 yrkats, medel nu anvisas för ändamålet. Motionerna i fråga avstyrkas alltså.

Vad beträffar det av flygförvaltningen begärda beställningsbemyndigandet å 12 miljoner kronor för anskaffning av materiel för luftbevakning och jaktstridsledning kan utskottet icke biträda förslaget härom. Utskottet delar nämligen departementschefens uppfattning, att med hänsyn till nödvändigheten att i nuvarande läge iakttaga återhållsamhet beträffande åtgärder, som för framtiden binda statsmakterna för nya utgifter, och då härtill kommer att 1949 års försvarsutredning ännu icke tagit definitiv ställning till de anskaffningar, om vilka här är fråga, beslut icke nu bör fattas om att i flygvapnets anskaffningsplan inrymma kostnader för de av flygförvaltningen angivna ändamålen. Av det anförda följer, att utskottet avstyrker det i motionen II: 347 gjorda yrkandet, som överensstämmer med flygförvaltningens berörda förslag.

Enligt departementschefens förslag skulle den totala ram, inom vilken materielanskaffningen må bindas under nästa budgetår, bestämmas till 230 miljoner kronor. De grunder, enligt vilka denna beräkning verkställts, synas utskottet kunna godtagas. Ej heller har utskottet något att erinra mot det av departementschefen uppskattade behovet av betalningsmedel för likvidering av beställningar å flygmateriel m. m. under nästa budgetår och tillstyrker alltså, att för ändamålet anvisas ett anslag av 135 miljoner kronor.

Aberopande det anförda får utskottet, som erinrar om vad utskottet vid behandlingen av arméns anslag till anskaffning av tygmateriel m. m. anført om redogörelse för utnyttjandet av lämnade beställningsbemyndiganden, hemställa,

att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 347 bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med vad i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 januari 1950 förordats medgiva utläggande av beställningar å flygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 230 miljoner kronor;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 111 och II: 237 till *Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 135 000 000 kronor.

90:o) **Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 118, s. 142 och 143) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 44 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 38 800 000 kronor.

Flygförvaltningen har hemställt, att anslaget höjes med 7 878 000 kronor. Ökningen har i huvudsak motiverats med hänvisning till ökad flygtid och ökat materielbestånd.

Departementschefen har framhållit, att den fortgående ökningen av flygmaterielbeståndet och därav följande intensifiering av flygverksamheten uppenbarligen medförde ökade kostnader under detta anslag. Någon tillförlitlig statistik rörande underhållskostnaderna för de reaktionsflygplan som nu tillfördes flygvapnet saknades emellertid ännu. Beräkningen av medelsbehovet under förevarande anslag måste därför kännetecknas av en viss osäkerhet. Nettoutgifterna under anslaget för budgetåret 1948/49 stannade vid omkring 33 500 000 kronor. Vid ingången av budgetåret 1949/50 förelåg en reservation av omkring 9 000 000 kronor. Ett bifall till flygförvaltningens förslag skulle, därest kostnadsökningen till följd av devalveringen, i runt tal 3 000 000 kronor, medtoges, i förhållande till nettoutgifterna för budgetåret 1948/49 innebära en uppräknig med omkring 16 miljoner kronor, eller med omkring 50 %. Departementschefen hölle icke för troligt att medelsförbrukningen under nästa budgetår skulle bli av dylik storlek men förutsatte därvid liksom vid anmälan av motsvarande anslagsfråga för innevarande budgetår att alla tänkbara rationaliseringsåtgärder vidtoges i syfte att motverka ökningen av underhållskostnaderna. Med hänsyn jämväl till nödvändigheten av återhållsamhet i medelsanvisningarna på grund av det ekonomiska läget funne departementschefen sig icke kunna förorda att förevarande anslag upptoges med högre belopp än 44 000 000 kronor.

Utskottet, som anser sig böra tillstyrka att anslaget uppföres med det av departementschefen föreslagna beloppet, vill understryka vikten av att alla de rationaliseringsåtgärder vidtagas, som kunna motverka ökningen av underhållskostnaderna.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 44 000 000 kronor.

91:o) **Flygvapnet: Drivmedelsförråd m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 119, s. 143 och 144), som innebär en anslagsminskning med 200 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor.

Bidrag och understöd.

92:o) **Flygvapnet: Understöd åt privatflyget.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 121, s. 145), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Understöd åt privatflyget* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

Vissa för försvaret gemensamma ändamål.

Sjökarteverket.

93:o) **Sjökarteverket: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 122, s. 146 och 147), innebärande en anslagsminskning med 4 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för sjökarteverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	420 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	8 340
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	226 000
4. Särskilda löneförmåner, <i>förslagsvis</i>	81 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	77 660
	<hr/>
	Summa kronor 813 000

b) till *Sjökarteverket: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 813 000 kronor.

94:o) **Sjökarteverket: Omkostnader. Sjökarteverket: Mättnings- och rekognosceringsverksamhet. Sjökarteverket: Bidrag till internationella hydrografiska byrån.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 123—125, s. 147 och 148), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

- a) till *Sjökarteverket*: *Omkostnader* ett förslagsanslag av 300 000 kronor;
- b) till *Sjökarteverket*: *Mättnings- och rekognosceringsverksamhet* ett reservationsanslag av 620 000 kronor;
- c) till *Sjökarteverket*: *Bidrag till internationella hydrografiska byrån* ett förslagsanslag av 15 000 kronor.

Krigsarkivet.

95:o) **Krigsarkivet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 126, s. 148—150) att dels godkänna av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för krigsarkivet, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för krigsarkivet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Krigsarkivet: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 151 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 141 000 kronor.

Krigsarkivet har föreslagit, bland annat, att en av de nuvarande arkivofficerarna vid krigsarkivet ersättes med en civil befattningshavare och att för ändamålet inrättas en ny tjänst för förste arkivarie i Ca 29. Beträffande placeringen i lönegrad åberopas, att sektionsföreståndarna i riksarkivet äro förste arkivarier i Ca 29 samt att krigsarkivets sektioner kunna med avseende å storleken jämföras med riksarkivets sektioner. Sektionsföreståndare i riksarkivet och krigsarkivet ha enligt av Kungl. Maj:t utfärdade instruktioner samma uppgifter.

Departementschefen har förordat det föreslagna utbytet av en arvodesbefattning i 1: 29 mot en ny tjänst för arkivarie men ansett sig för närvarande icke kunna tillstyrka högre löneställning för befattningen än 26 lönegraden. Densamma bör enligt departementschefen tills vidare upptagas såsom extra ordinarie.

Utskottet tillstyrker, att en av de nuvarande arkivofficerarna vid krigsarkivet vid avgång ersättes med en arkivariefattning. Utskottet kan vidare biträda departementschefens förslag, att den nya befattningen tills vidare placeras i 26 lönegraden. Det vill emellertid förefalla utskottet, som om arbetsuppgifterna för innehavaren av nämnda befattning äro i stort sett likvärdiga med dem, som ankomma på förste arkivarier i riksarkivet, vilka äro placerade i 29 lönegraden. Det synes därför med fog kunna ifrågasättas, om icke jämställdhet även i lönehänseende dessa befattningshavare emellan vore berättigad. Utskottet förutsätter, att denna fråga blir av Kungl. Maj:t föremål för närmare övervägande vid anslagsäskandena till ett kommande år.

Mot den verkställda beräkningen av medelsbehovet under anslaget i övrigt har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) å personalförteckningen för krigsarkivet uppföra en tjänst för arkivarie i lönegrad Ce 26;

b) fastställa följande avlöningsstat för krigsarkivet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	42 400
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	38 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	78 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	18 400
	<hr/>
	Summa kronor 177 600

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	26 600
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 151 000

c) till *Krigsarkivet*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 151 000 kronor.

96:o) **Krigsarkivet: Omkostnader. Krigsarkivet: Samlingars konservering m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 127 och 128, s. 150), innebärande beträffande förstnämnda anslag en minskning med 13 000 kronor och beträffande sistnämnda anslag oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Krigsarkivet*: *Omkostnader* ett förslagsanslag av 25 000 kronor;

b) till *Krigsarkivet*: *Samlingars konservering m. m.* ett reservationsanslag av 1 900 kronor.

Armémuseum.

97:o) **Armémuseum: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 129, s. 151 och 152), innebärande oförändrad medelsanvisning, får utskottet — med förmälan att den föreslagna ändringen i personalförteckningen för museet är föranledd av den reglerade befordringsgången — hemställa,

att riksdagen må

a) å personalförteckningen för armémuseum uppföra en tjänst för kontorsbiträde i lönegrad Ca 8;

b) till *Armémuseum*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

98:o) **Armémuseum: Omkostnader. Armémuseum: Samlingars konservering m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 130 och 131, s. 153 och 154), innebärande beträffande förstnämnda anslag en ökning med 10 000 kronor, beroende i huvudsak på kostnadsöverflyttning, och beträffande sistnämnda anslag oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Armémuseum: Omkostnader* ett förslagsanslag av 20 000 kronor;

b) till *Armémuseum: Samlingars konservering m. m.* ett reservationsanslag av 11 100 kronor.

Försvarets forskningsanstalt.

99:o) **Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 132, s. 154—161) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för försvarets forskningsanstalt, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets forskningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 310 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Andrén m. fl.* (I: 197) och den andra inom andra kammaren av herr *Hjalmarson m. fl.* (II: 242), hemställts, att riksdagen måtte för budgetåret 1950/51 utöver Kungl. Maj:ts förslag anvisa *dels* till Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar ett anslag av 940 000 kronor, *dels ock* till Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet ett anslag av 2 800 000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionerna II: 242.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1 330 000 kronor.

Försvarets forskningsanstalt har hemställt, att anslaget höjes med 940 000 kronor, hänförande sig praktiskt taget uteslutande till förslag om inrättande av nya tjänster för forskningspersonal.

Departementschefen har framhållit, att för anstalten ha för innevarande budgetår anvisats anslag till belopp som överstiga vad 1945 års försvarskommitté beräknade för budgetåret 1950/51. Med den stränga sparsamhet med statsutgifter som alltjämt måste iakttagas är det enligt departementschefen icke möjligt att inom ramen för de totala försvarskostnaderna för nästa budgetår inrymma någon ytterligare ökning av medelsanvisningen för forskningsverksamheten.

Departementschefen har ansett sig icke kunna tillstyrka anslagsökning för att för nästa budgetår ytterligare bygga ut anstaltens fasta personalorganisation. Departementschefen har därför icke tillstyrkt något av de förslag till nya tjänster för forskningspersonal på avlöningsanslaget som framlagts av anstalten. I den mån nyanställning av personal blir nödvändig vid den begränsning i verksamheten som man nu måste räkna med för nästa budgetår bör enligt departementschefen anslaget till viss forskningsverksamhet anlitas härför.

Departementschefen har intet haft att erinra mot att till anstalten kommanderas militär personal såsom militärassistenter i den mån personalläget vid försvarsgrenarna det medger men ansett ökningen böra begränsas till tre assistenter och räknar därför med arvoden å 720 kronor till sammanlagt sex assistenter.

Utskottet delar departementschefens uppfattning om den militära forskningens betydelse för vårt försvar och att denna verksamhet bör intensifieras i den mån våra resurser det medger. Utskottet vill emellertid erinra, att 1945 års försvarskommitté på grundval av utredningsmateriel, som forskningsanstalten ställt till kommitténs förfogande, ansåg att den sammanlagda medelstildelningen för anstalten för budgetåren 1948/49—1950/51 borde uppskattas till respektive 4 400 000, 6 100 000 och 6 500 000 kronor. Till jämförelse kan nämnas, att för budgetåret 1948/49 anvisades för anstaltens verksamhet tillhoppa 5 766 000 kronor och för budgetåret 1949/50 tillhoppa 6 765 000 kronor, varjämte riksdagen för sistnämnda budgetår medgav bemyndigande för anstalten att utlägga beställningar till ett belopp av 1 500 000 kronor. Härav framgår, att för anstalten anvisats anslag till belopp, som överstiga vad 1945 års försvarskommitté beräknat. För budgetåret 1950/51 har Kungl. Maj:t för anstaltens verksamhet äskat anslag till ett sammanlagt belopp av 7 175 000 kronor jämte ett beställningsbemyndigande å 1 500 000 kronor. Kungl. Maj:ts ifrågavarande äskande innebär i förhållande till anslagen för innevarande budgetår en höjning med 410 000 kronor, varav 400 000 kronor avses för utveckling av försökstillverkning inom landet av elektronrör. Utskottet vill tillstyrka, att anslag i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag anvisas för nästa budgetår och kan alltså — med hänsyn till den stränga sparsamhet som det ekonomiska läget kräver — icke biträda de i motionerna I: 197 och II: 242 framställda yrkandena om anvisande av medel utöver Kungl. Maj:ts förslag under avlönings- och forskningsanslagen. Beträffande forskningsanslaget gör utskottet hemställan under en efterföljande punkt.

Med avseende å nu förevarande punkt hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 197 och II: 242, såvitt nu är i fråga,

a) ur personalförteckningen för försvarets forskningsanstalt utesluta under rubriken Tjänstemän å övergångsstat upptagna

befattningar för en laborator i lönegrad Ca 29 och en kemisk assistent i lönegrad Ca 25;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets forskningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	233 000
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	9 100
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	13 300
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	923 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	137 100
	Summa kronor 1 315 500

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	5 500
	Nettoutgift kronor 1 310 000

c) till *Försvarets forskningsanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 310 000 kronor.

100:o) **Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 133, s. 161 och 162), innebärande en anslagshöjning med 20 000 kronor, beroende på belastningen och på utbyggnaden av anstaltens organisation, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 215 000 kronor.

101:o) **Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 134, s. 162) att dels till Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 5 400 000 kronor, dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar på materiel för försvarets forskningsanstalts verksamhet må utläggas inom en kostnadsram av 1 500 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft de under punkten 99:o) omförmälda båda likalydande motionerna av herr *Andrén m. fl.* (I: 197) och herr *Hjalmarson m. fl.* (II: 242).

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 5 000 000 kronor.

Försvarets forskningsanstalt har hemställt, att anslaget måtte för nästa budgetår uppföras med 7 800 000 kronor, därvid frånräknats beräknade inkomster å omkring 265 000 kronor.

Departementschefen har under hänvisning till vad han anfört under forskningsanstaltens avlöningsanslag ansett sig icke kunna förorda större höjning av förevarande anslag än med 400 000 kronor, avsedda för utveckling m. m. av elektronrör. Departementschefen har vidare tillstyrkt, att bemyndigande utverkas för anstalten att inom ett belopp av 1 500 000 kronor utöver anslag utlägga beställningar på materiel för anstaltens verksamhet.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet anfört under forskningsanstaltens avlöningsanslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 197 och II: 242, såvitt nu är i fråga, till *Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 5 400 000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar på materiel för försvarets forskningsanstalts verksamhet må utläggas inom en kostnadsram av 1 500 000 kronor.

102:o) **Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 135, s. 162 och 163), innebärande en anslagshöjning med 10 000 kronor, avsedd för utrustning av nytillkommande lokaler för anstaltens räkning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

Försvarets socialbyrå.

103:o) **Försvarets socialbyrå: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 136, s. 163 och 164), innebärande en anslagshöjning med 2 000 kronor, beroende på den reglerade beföringsgången, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) å personalförteckningen för försvarets socialbyrå uppföra en tjänst för kontorsbiträde i lönegrad Ca 8;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets socialbyrå, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	22 000
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	8 200
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	7 200
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	124 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	16 100

Summa kronor 177 500

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	5 500
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 172 000

c) till *Försvarets socialbyrå: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 172 000 kronor.

104:o) **Försvarets socialbyrå: Omkostnader.** **Försvarets socialbyrå: Vissa civilanställningsåtgärder.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 137 och 138, s. 165 och 166), innebärande beträffande förstnämnda anslag oförändrat belopp och beträffande sistnämnda anslag en minskning med 200 000 kronor, beroende på belastningen m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Försvarets socialbyrå: Omkostnader* ett förslagsanslag av 105 000 kronor;

b) till *Försvarets socialbyrå: Vissa civilanställningsåtgärder* ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

Försvarets läroverk.

105:o) **Försvarets läroverk: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 139, s. 166 och 167), innebärande en anslagshöjning med 27 000 kronor, beroende på dels ökat timarvode, dels ock automatiska utgiftsstegringar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för försvarets läroverk, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	358 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	4 600
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> ..	262 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	62 400
	<hr/>
	Summa kronor 687 000

b) till *Försvarets läroverk: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 687 000 kronor.

106:o) **Försvarets läroverk: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 140, s. 167), innebärande en anslagsminskning med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets läroverk: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 69 000 kronor.

Försvarets brevskola.

107:o) **Försvarets brevskola: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 141, s. 168—170) att dels godkänna av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för försvarets brevskola, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets brevskola, att tillämpas till vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Försvarets brevskola: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 76 000 kronor.

Beställningen för löjtnant är för närvarande vakant. Den tidigare innehavaren, som utnämnts till kapten, har beordrats till fortsatt tjänstgöring vid skolan. Departementschefen har i anledning härav föreslagit, att löjtnantsbeställningen utbytes mot en förordnandetjänst för kapten, som bibehålles så länge nuvarande beställningshavare kvarstår i befattning vid skolan.

Utskottet har icke något att erinra mot föreslagen ändring i personalförteckningen för skolan liksom ej heller mot den verkställda anslagsberäkningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) å personalförteckningen för försvarets brevskola utbyta en beställning för löjtnant i lönegrad Md 7 mot en beställning för kapten i lönegrad Md 9 med anmärkning att, när förordnandet som kapten vid skolan upphör för den beställningshavare som tidigare innehaft förordnandetjänst som löjtnant vid skolan, kaptensbeställningen skall utbytas mot en löjtnantsbeställning i Md 7;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets brevskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	31 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	1 440
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	39 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	7 960
	<hr/>
	Summa kronor 80 000

c) till *Försvarets brevskola: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kronor.

108:o) **Försvarets brevskola: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 142, s. 170), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets brevskola: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

Sjukvårdsmateriel m. m.

109:o) **Sjukvårdsmateriel. Engångsanskaffning av sjukvårdsmateriel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 143 och 144, s. 170 och 171), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Sjukvårdsmateriel* ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor;

b) till *Engångsanskaffning av sjukvårdsmateriel m. m.* ett reservationsanslag av 2 500 000 kronor.

Försvarets sjukvårdsförråd.

110:o) **Försvarets sjukvårdsförråd.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 145, s. 171—175) att dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för försvarets sjukvårdsförråd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets sjukvårdsförråd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Försvarets sjukvårdsförråd: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 218 000 kronor.

Under rubriken Försvarets sjukvårdsförråd föreslås skola uppföras två nya anslag, nämligen anslag till avlöningar och omkostnader för försvarets sjukvårdsförråd, vilka ersätta det nu under avdelning B anvisade anslaget Försvarets sjukvårdsstyrelse: Förrådsorganisationen.

I anslaget Försvarets sjukvårdsstyrelse.: Förrådsorganisationen för budgetåret 1949/50 (statsliggaren s. 182) ingår en post till avlöningar till viss personal vid sjukvårdsstyrelsens centralförråd och en post till arvoden till föreståndarna för läkemedelscentralerna med tillhoppa 54 000 kronor.

Enligt förslaget skulle från arméns och marinens avlöningsanslag överflyttas 4 förrådsunderofficerare, varav 1 i 1:21 och 3 i 1:20, 4 förrådsvaktmästare i Ca 12, 18 förrådsmän i Ce 9 och 2 förrådsarbetare (kollektivavtalsanställda). Under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, föreslås skola upptagas de arvoden, som utgå till föreståndarna vid läkemedelscentralerna. Det äskade anslagsbeloppet motsvaras helt av från andra anslag överförda avlöningskostnader.

Utskottet tillstyrker förslaget om uppförande å riksstaten av ett avlönings- och ett omkostnadsanslag för de centrala sjukvårdsförråden, vilka anslag alltså skola ersätta det nuvarande anslaget till Försvarets sjukvårdsstyrelse: Förrådsorganisationen. Mot det äskade avlöningsanslaget, vilket helt motsvaras av från andra anslag överförda avlöningskostnader, har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande personalförteckning för försvarets sjukvårdsförråd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Personalförteckning.

Tjänstemän å ordinarie stat.

Lönegrad

4 förrådsvaktmästare Ca 12

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets sjukvårdsförråd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	24 700
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	31 800
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	31 200
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	130 400
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	21 900
	<hr/>
	Summa kronor 240 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, *förslagsvis*

22 000

Nettoutgift kronor 218 000

c) till *Försvarets sjukvårdsförråd*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 218 000 kronor.

111:o) **Försvarets sjukvårdsförråd: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 146, s. 175) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

Under anslaget Försvarets sjukvårdsstyrelse: Förrådsorganisationen är för innevarande budgetår uppfört ett belopp av 46 000 kronor till driftkostnader vid centralförrådet. Enligt vad som anförts under närmast föregående punkt skola kostnaderna överföras till ett särskilt omkostnadsanslag. Med hänsyn till den starkt ökade förrådsomsättningen föreslås, att förenämnda belopp höjes till 50 000 kronor, till vilket belopp omkostnadsanslaget alltså bör bestämmas.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet anför under närmast föregående punkt och då beräkningen av det föreslagna nya omkostnadsanslaget synes böra godtagas, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Försvarets sjukvårdsförråd: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

Garnisonssjukhusen.

112:o) **Garnisonssjukhusen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 147, s. 175—179) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för garnisonssjukhusen, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för garnisonssjukhusen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Garnisonssjukhusen: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 467 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 400 000 kronor.

Departementschefen föreslår, att den för kommandantsstaben i Boden avsedda beställningen som fältläkare i Ca 31 på fältläkarkårens stat fr. o. m. nästa budgetår överföres till personalförteckningen för garnisonssjukhusen, att jämlikt bestämmelserna om reglerad befordringsgång för viss biträdespersonal vid garnisonssjukhusen 4 kontorsbiträdesbefattningar i Ca 8 tillkomma samt att en övergångsvis uppförd överskötersketjänst avföres ur personalförteckningen.

Det har syns departementschefen böra liksom hittills få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare pröva behovet av extra och lägre extra ordinarie personal samt arbetarpersonal vid garnisonssjukhusen. En utökning främst av den sjukvårdande personalen och biträdespersonalen har syns nödvändig. Utan att taga ställning till antalet tjänster har departementschefen räknat med ett belopp av omkring 50 000 kronor för utökning av den icke-ordinarie personalen vid garnisonssjukhusen.

Inflytande vårdavgifter ha beräknats till samma belopp som för innevarande budgetår.

Utskottet har icke något att erinra mot de av departementschefen föreslagna ändringarna i personalförteckningen för garnisonssjukhusen liksom ej heller mot beräkningen av avlöningsstaten.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) å personalförteckningen för garnisonssjukhusen uppföra en beställning för fältläkare i lönegrad Ca 31 och ytterligare fyra tjänster för kontorsbiträde i lönegrad Ca 8 samt att ur förteckningen avföra en tjänst för översköterska i lönegrad Ca 12;

b) fastställa följande avlöningsstat för garnisonssjukhusen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	422 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	72 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	267 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	2 350 100
5. Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsvis</i> ..	177 600
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	329 300
	<hr/>
	Summa kronor 3 618 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	51 000
Vårdavgifter, <i>förslagsvis</i>	3 100 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 467 000

c) till *Garnisonssjukhusen: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 467 000 kronor.

113:o) **Garnisonssjukhusen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 148, s. 179 och 180), innebärande en av belastningen å anslaget föranledd höjning med 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Garnisonssjukhusen: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

114:o) **Garnisonssjukhusen: Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 149, s. 180—183) att dels medgiva, att vid det överskridande med 21 958 kronor 36 öre som skett av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal under anslaget till Garnisonssjukhusen: Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar för budgetåret 1948/49 må bero, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Garnisonssjukhusen: Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 230 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 194 000 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att de två nuvarande fasta tjänsterna för andre underläkare vid garnisonsavdelningarna från och med nästa budgetår skola utbytas mot två befattningar för förste underläkare med de avlöningsförmåner m. m., som enligt gällande bestämmelser äro förenade med de nuvarande befattningarna för förste underläkare därstädes.

Försvarets civilförvaltning har anmält, att den i avlöningsstaten för karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar för budgetåret 1948/49 med ett belopp av 104 200 kronor uppförda obetecknade anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal överskridits med 21 958 kronor 36 öre, främst beroende på att kostnaderna för vikarier för personalen vid garnisonsavdelningarna uppgått till väsentliga belopp. Ett stort antal ålderstillägg till läkare hade även medfört en ökad belastning. Departementschefen har framhållit, att överskridandet i fråga icke föranletts av förhållanden, som berättiga Kungl. Maj:t att lämna medgivande till detsamma. Vad som förevarit har, framhåller departementschefen, icke kommit till Kungl. Maj:ts kännedom i så god tid, att riksdagens medgivande till överskridandet kunnat inhämtas. Mot de utgifter, som föranlett överskridandet, syntes icke något vara att erinra i och för sig. Det borde enligt departementschefen dock vara möjligt att med bättre planering av anslagsmedlens användning nedbringa utgifterna för ifrågavarande ändamål. Av riksdagen borde i detta sammanhang begäras medgivande att vid överskridandet finge bero. Departementschefen har i samband härmed föreslagit, att ifrågavarande anslagspost uppräknas med 10 000 kronor för att ytterligare överskridande icke skall behöva riskeras.

Utskottet tillstyrker förslaget om utbyte av de två nuvarande fasta tjänsterna för andre underläkare mot två befattningar för förste underläkare. I likhet med departementschefen förordar utskottet, att vid det anmälda överskridandet av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal får bero. De verkställda anslagsberäkningarna synas kunna godtagas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) medgiva, att vid det överskridande med 21 958 kronor 36 öre som skett av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal under anslaget till Garnisonssjukhusen: Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar för budgetåret 1948/49 må bero;

b) fastställa följande avlöningsstat för karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	28 500
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	8 600
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	27 300
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	150 900
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	20 200

Summa kronor 235 500

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	5 500
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 230 000

c) till *Garnisonssjukhusen: Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 230 000 kronor.

Militärapoteket.

115:o) **Militärapoteket: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 150, s. 183—185) att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för militärapoteket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Militärapoteket: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 270 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 355 000 kronor.

Enligt gällande bestämmelser för förrådstitelredovisningen vid vissa försvarets förråd (Kungl. Maj:ts beslut 13 juni 1947) skall det omkostnadspålägg som militärapoteket skall uttaga vid försäljning av läkemedel till vissa avnämare tillgodoföras apotekets omkostnadsanslag. De inkomstmedel som på detta sätt tillförts omkostnadsanslaget uppgingo för budgetåret 1948/49 till över 100 000 kronor, och anslaget slutredovisades med ett nettoöverskott av nära 42 000 kronor. Det har synts departementschefen lämpligt att inkomstmedlen i detta fall, liksom fallet är med inkomsterna av vårdavgifter vid garnisonssjukhusen, avräknas även mot avlöningsanslaget i den proportion som motsvarar förhållandet mellan medelsbehoven under de båda anslagen. Av inflytande inkomstmedel böra därför 5/6 tillföras avlöningsanslaget.

Utskottet. De av departementschefen föreslagna ändringarna i gällande bestämmelser för förrådstitelredovisningen vid vissa försvarets förråd synas lämpliga och tillstyrkas alltså. Mot anslagsberäkningarna har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för militärapoteket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.*Utgifter:*

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	17 400
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	8 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	293 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	36 000
	<hr/>
	Summa kronor 355 500

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	5 500
Överskott på förrådstitel, <i>förslagsvis</i>	80 000
	<u>Nettoutgift kronor 270 000</u>

b) till *Militärapoteket*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 270 000 kronor.

116:o) **Militärapoteket: Omkostnader.** Under hänvisning till vad utskottet anfört under närmast föregående punkt får utskottet i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 151, s. 185 och 186), innebärande en anslagshöjning med 54 000 kronor, hemställa,

att riksdagen må till *Militärapoteket*: *Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 55 000 kronor.

Försvarets tandvård.

117:o) **Försvarets tandvård: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 152, s. 186—188) att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets tandvård, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Försvarets tandvård: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 037 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1 025 000 kronor.

Förslaget innebär inrättande av ytterligare en befattning för tandpoliklinikföreståndare, avsedd för Svea livgarde, samt utbyte av en befattning för tand-sköterska i Ce 8 mot en dylik tjänst i Ce 10.

Utskottet. De föreslagna personalförändringarna tillstyrkas liksom anslagsberäkningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets tandvård, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.*Utgifter:*

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	940 000
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	97 000
	<u>Summa kronor 1 037 000</u>

b) till *Försvarets tandvård*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 037 000 kronor.

118:o) **Försvarets tandvård: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 153, s. 188), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets tandvård: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 265 000 kronor.

Centrala värnpliktsbyrån.

119:o) **Centrala värnpliktsbyrån: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 154, s. 188—190) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för centrala värnpliktsbyrån, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för centrala värnpliktsbyrån, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Centrala värnpliktsbyrån: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 457 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 448 000 kronor.

Departementschefen har föreslagit inrättande av ytterligare 8 ordinarie kontorsbiträdestjänster ävensom en förstärkning med 3 700 kronor av posten till arvoden till sakkunniga vid personalprövningsdetaljen.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) å personalförteckningen för centrala värnpliktsbyrån uppföra ytterligare åtta befattningar för kontorsbiträde i lönegrad Ca 8;

b) fastställa följande avlöningsstat för centrala värnpliktsbyrån, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	99 900
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	90 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	24 900
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	254 200
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	52 000
	<hr/>
	Summa kronor 521 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	64 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 457 000

c) till *Centrala värnpliktsbyrån: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 457 000 kronor.

120:o) **Centrala värnpliktsbyrån: Omkostnader.** **Centrala värnpliktsbyrån: Adresseringsmaskiner m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 155 och

156, s. 190 och 191), innebärande anslagshöjningar beträffande förstnämnda anslag med 4 000 kronor, beroende på anslagsbelastningen, och beträffande sistnämnda anslag med 26 000 kronor, beroende på merkostnader för hyra av maskiner, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Centrala värnpliktsbyrån: Omkostnader* ett förslagsanslag av 84 000 kronor;

b) till *Centrala värnpliktsbyrån: Adresseringsmaskiner m. m.* ett reservationsanslag av 126 000 kronor.

Inskrivningsväsendet.

121:o) **Inskrivningsrådet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 158, s. 191), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Inskrivningsrådet* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 6 000 kronor.

Vissa övriga gemensamma ändamål.

122:o) **Vissa specialundersökningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 159, s. 192), innebärande en anslagshöjning med 100 000 kronor, beroende på ändrad beräkningsgrund för kostnaderna för skärmbildsundersökningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa specialundersökningar m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

123:o) **Personalvårdsverksamhet. Försvarsupplysning. Fritidsundervisning. Försvarsfilm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 160—163, s. 192—194), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Personalvårdsverksamhet* ett reservationsanslag av 125 000 kronor;

b) till *Försvarsupplysning* ett reservationsanslag av 150 000 kronor;

c) till *Fritidsundervisning* ett reservationsanslag av 185 000 kronor;

d) till *Försvarsfilm* ett reservationsanslag av 420 000 kronor.

124:o) **Publikations- och blankettryck.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 164, s. 194 och 195), innebärande en anslagshöjning med 100 000 kronor, beroende på anslagsbelastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Publikations- och blankettryck* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

125:o) **Lottaorganisationen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 165, s. 195 och 196), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lottaorganisationen* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 370 000 kronor.

Avveckling av beredskapen m. m.

126:o) **Vissa förräds-kostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 166, s. 196 och 197), innebärande en anslagsminskning med 950 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa förräds-kostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 800 000 kronor.

Diverse.

127:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 167 och 168, s. 198) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond* ett förslagsanslag av 50 000 kronor;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 532 000 kronor.

128:o) **Bestridande av beredskapskostnader vid försvarets fabriksverk. Ersättning för automobils-katt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 170 och 171, s. 199 och 200), innebärande beträffande förstnämnda anslag en minskning med 100 000 kronor och beträffande sistnämnda anslag en av ökat fordonsbestånd föranledd höjning med 150 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Bestridande av beredskapskostnader vid försvarets fabriksverk* ett förslagsanslag av 400 000 kronor;

b) till *Ersättning för automobils-katt* ett förslagsanslag av 1 200 000 kronor.

129:o) **Ersättning för rustning och rotering. Resestipendier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 172 och 173, s. 200), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Ersättning för rustning och rotering* ett förslagsanslag av 40 000 kronor;

b) till *Resestipendier* ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

130:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 174, s. 200 och 201), innebärande en anslagsminskning med 75 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

131:o) **Planering av allmänna arbeten. Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 175 och 176, s. 201), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Planering av allmänna arbeten* ett reservationsanslag av 100 kronor;

b) till *Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m.* ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

132:o) **Vissa ersättningar i anledning av skador vid militär verksamhet m. m. Vissa ersättningar för inskränkningar i förfoganderätten till fast egendom.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 177 och 178, s. 202), innebärande av belastningen å anslagen föranledda höjningar, förstnämnda anslag med 175 000 kronor och sistnämnda anslag med 9 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 anvisa

a) till *Vissa ersättningar i anledning av skador vid militär verksamhet m. m.* ett förslagsanslag av 500 000 kronor;

b) till *Vissa ersättningar för inskränkningar i förfoganderätten till fast egendom* ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

133:o) **Ersättning för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 179, s. 202 och 203), innebärande en anslagsminskning med 2 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig*, för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 28 000 kronor.

134:o) **Omskolning av i militärtjänst skadade.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 181, s. 203 och 204), innebärande en anslagsminskning med 75 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Omskolning av i militärtjänst skadade* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 275 000 kronor.

135:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 182, s. 204), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

136:o) **Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 183, s. 204), innebärande en anslagsminskning med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 225 000 kronor.

Uppskjutna frågor.

137:o) Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande i fråga om nedan nämnda av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

punkten 28: Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.,

punkten 36: Armén: Familjebidrag,

punkten 49: Armén: Remontering,

punkten 56: Armén: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Arméns delfond,

punkten 68: Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.,

punkten 76: Marinen: Familjebidrag,

punkten 94: Marinen: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Marinens delfond,

punkten 98: Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.,

punkten 105: Flygvapnet: Familjebidrag,

punkten 120: Flygvapnet: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Flygvapnets delfond,

punkten 157: Inskrivningskostnader,

punkten 169: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Befästningars delfond samt

punkten 180: Bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring;

vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 14 mars 1950.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Rickard Lindström, Sven Larsson, Gränebo, Mannerskantz, Gustaf Karlsson, Boman, Iwar Anderson, Berling, Sundelin, Leander, Rosenberg, von Heland, Andrée, Alfred Nilsson och Lundgren; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Malmborg i Skövde, Bergström, Boman i Kieryd, Mårtensson i Uddevalla, Lindholm, Rubbestad, Ståhl, Pettersson i Dahl, Thapper, Persson i Vinberg, Wedén, Gustafsson i Stockholm och Hjalmarson.

Reservationer.

1) vid *punkten 1* (Motioner om inkallelser till repetitions- och efterutbildningsövningar)

A. av herrar *Mannerskantz, Lundgren, Skoglund* i Doverstorp och *Hjalmarsson*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Departementschefen har — — — 70 000 man.

Departementschefen har framhållit angelägenheten av att regelmässiga repetitions- och efterutbildningsövningar, nödvändiga för att underhålla arméns krigsduglighet, snarast möjligt igångsättas. I likhet med departementschefen finner utskottet, att det är av mycket stor vikt, att de repetitions- och efterutbildningsövningar, vilka äro fastställda i gällande värnpliktslag, men vilka i huvudsak varit inställda sedan 1945, åter igångsättas. Att dessa repetitions- och efterutbildningsövningar såsom 1948 års värnpliktskommitté föreslagit anordnas i form av krigsförbandsvisa övningar, finner utskottet innebära en betydande förbättring.

Då det emellertid gällt att i praktiken omsätta det anförda principuttalandet har departementschefen gjort avsteg från det avsedda programmet. Departementschefen har sålunda begränsat antalet värnpliktiga, vilka skola inkallas till dessa övningar, på så sätt att några övningar icke skola äga rum för lokalförsvarsförbanden (cirka 30 000 man).

Till stöd för den föreslagna begränsningen har departementschefen åberopat dels läget på arbetsmarknaden, dels statsfinansiella skäl samt dels omfattningen av förarbetena för den nya inkallelseorganisationen. De statsfinansiella skälen torde näppeligen vara av den vikt, att de kunna åberopas, när det gäller att anordna övningar i enlighet med gällande värnpliktslags bestämmelse. När det gäller arbetsmarknadsmotiven har 1948 års värnpliktskommitté samarbetat med arbetsmarknadsstyrelsen, som för sin del anser att med den uppläggning av dessa övningar, som kommittén tänkt sig, några hinder ur arbetsmarknadssynpunkt icke böra möta för att dessa övningar skola komma till stånd. Utskottet vill framhålla, att de militära myndigheterna avsett att fältförbanden inkallas hösten 1950 och huvuddelen av lokalförsvarsförbanden våren 1951. Detta medför, att arbetsmarknaden icke samtidigt kommer att påverkas av inkallelser till båda dessa slag av övningar. Enligt vad utskottet inhämtat har förarbetet för övergången till det nya systemet med krigsförbandsvisa övningar fortskridit så långt, att de militära myndigheterna väl kunna medhinna uppgiften att i god tid förbereda dessa övningar.

Enligt utskottets mening kommer lokalförsvarsförbandens krigsduglighet att allvarligt rubbas, om den äldre personal, som skall överföras från fältförbanden till lokalförsvarsförbanden, icke genom efterutbildningsövningar omskolas för sina nya uppgifter. Utskottet vill särskilt erinra om att dylika om-

skolningar under de senare åren kunnat ske endast i mycket begränsad omfattning.

Utskottet vill i detta sammanhang understryka vikten av att lagstadgade repetitions- och efterutbildningsövningar regelbundet anordnas i den utsträckning gällande värnpliktslag föreskriver och att icke frågan om dessa övningar får bli ett problem, som varje år skall lösas med hänsyn tagen till då föreliggande statsfinansiella förhållanden eller arbetsmarknadspolitiska synpunkter.

Utskottet anser det ur beredskapssynpunkt högst angeläget, att övningsverksamheten under nästa budgetår kommer på sätt yrkats i motionerna I: 195 och II: 245 att omfatta även lokalförsvarsförbanden och att därvid enligt det av arméstaben föreslagna programmet en åldersklass inkallas.

Ett genomförande av efterutbildningsövningar i den av utskottet förutsatta omfattningen erfordrar ytterligare 900 000 tjänstgöringsdagar. På grund därav böra de anslag, som äro beroende av tjänstgöringsdagarnas antal, höjas och erforderliga anslagshöjningar fördela sig på följande sätt:

Armén: Avlöningar m. m. till värnpliktiga	1 800 000
Familjebidrag	1 638 000
Sjukvård	72 000
Reseersättningar m. m.	279 000
Bränsle m. m.	360 000
Mathållning	1 620 000
Furagering (ca 2 000 hästar à 2: 40)	144 000
Beklädnad m. m.	900 000
Inventarier m. m.	126 000
Tvätt	153 000
Övningar m. m.	720 000
	<hr/>
	7 812 000

Det ökade anslagsbehovet för efterutbildningsövningar uppgår alltså till 7 812 000 kronor. Härtill kommer emellertid behov av ökade medel för förbrukning av övningsammunition under dessa övningar, vilket beräknats till 2 500 000 kronor. På grund av det sålunda anförda har utskottet ansett sig böra föreslå härav betingade höjningar under förberörda anslag med de jämnningar, som påkallas för avrundande av anslagens slutsummor. Härom gör utskottet hemställan under vederbörliga punkter i det följande.

Av det anförda följer, att utskottet avstyrker motionerna I: 286 och II: 345, i vad de skilja sig från vad utskottet föreslagit, samt motionerna I: 128 och II: 155.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 195 och II: 245 och med avslag å motionerna I: 286 och II: 345 samt I: 128 och II: 155, besluta, att repetitions- och efterutbildningsövningar skola anordnas i den av utskottet föreslagna omfattningen.»

B. av herrar *Sundelin, Malmborg* i Skövde, *Ståhl* och *Wedén*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Departementschefen har — — — 70 000 man.

Utskottet kan ansluta sig till departementschefens förslag, att övningsverksamheten under nästa budgetår i huvudsak bör begränsas till fältarméns förband, beträffande vilka en viss eftersläpning för närvarande finnes. Med hänsyn emellertid till lokalförsvarsförbandens betydelse för hemortens försvar är det enligt utskottets mening ur beredskapssynpunkt betänkligt att med övningar av dessa förband helt låta anstå ytterligare ett år. Den föreslagna omläggningen från åldersklassvisa till krigsförbandsvisa repetitionsövningar kommer givetvis att medföra vissa problem av organisatorisk och annan natur. Det är ej minst av denna anledning önskvärt, att, innan det nya systemet tillämpas i full omfattning, viss praktisk erfarenhet vinnes rörande omläggningen i fråga. Utskottet anser därför goda skäl tala för att under nästa budgetår krigsförbandsvisa efterutbildningsövningar i mindre omfattning, förslagsvis vid ett eller två militärområden, anordnas med lokalförsvarsförbanden. Ett genomförande av efterutbildningsövningar i enlighet med vad utskottet sålunda föreslagit erfordrar inkallelser av ytterligare omkring 10 000 man. På grund härav böra de anslag, som äro beroende av tjänstgöringsdagarnas antal, höjas. Erforderliga anslagshöjningar fördela sig på följande sätt:

Armén: Avlöningar m. m. till värnpliktiga ...	600 000
Familjebidrag	546 000
Sjukvård	24 000
Reseersättningar m. m.	93 000
Bränsle m. m.	120 000
Mathållning	540 000
Furagering	48 000
Beklädnad m. m.	300 000
Inventarier m m.	42 000
Tvätt	51 000
Övningar m. m.	240 000
	<hr/>
	2 604 000

Det ökade anslaget till repetitionsövningar uppgår alltså till 2 604 000 kronor. Härtill kommer emellertid behov av ökade medel för förbrukning av övningsammunition under dessa övningar, vilket beräknats till 833 000 kronor. På grund av det sålunda anförda anser sig utskottet böra föreslå härav betingade höjningar under förberörda anslag med de jämkningar, som påkallas för avrundande av anslagens slutsummor. Härom gör utskottet hemställan under vederbörliga punkter i det följande.

Av det anförda följer, att utskottet biträder motionerna I: 286 och II: 345. Motionerna I: 195 och II: 245, i vad de avse inkallelser utöver vad utskottet föreslagit, avstyrkas liksom motionerna I: 128 och II: 155.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 286 och II: 345 och med avslag å motionerna I: 195 och II: 245 samt I: 128 och II: 155, besluta, att repetitions- och efterutbildningsövningar skola anordnas i den av utskottet föreslagna omfattningen.»

C. av herr *von Heland*.

2) vid *punkten 30* (Armén: Avlöningar m. m. till värnpliktiga)

A. av herrar *Mannerskantz, Lundgren, Skoglund* i Doverstorp och *Hjalmarsson*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Utskottet får — — — avstyrkes alltså.

Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 1 800 000 kronor till 21 800 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 195 och II: 245 ävensom med avslag å motionerna I: 128 och II: 155 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, samt motionen II: 92, till *Armén: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 21 800 000 kronor.»

B. av herrar *Sundelin, Malmborg* i Skövde, *Ståhl* och *Wedén*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Utskottet får — — — avstyrkes alltså.

Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 600 000 kronor till 20 600 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 286 och II: 345 ävensom med avslag å motionerna I: 195 och II: 245 samt I: 128 och II: 155, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, samt motionen II: 92, till *Armén: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 20 600 000 kronor.»

3) vid *punkten 31* (Armén: Sjukvård)

A. av herrar *Mannerskantz, Lundgren, Skoglund* i Doverstorp och *Hjalmarsson*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag

böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 72 000 kronor till i avrundat tal 1 200 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 195 och II: 245 ävensom med avslag å motionerna I: 128 och II: 155 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Sjukvård* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 200 000 kronor.»

B. av herrar *Sundelin, Malmberg* i Skövde, *Ståhl* och *Wedén*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 24 000 kronor till i avrundat tal 1 150 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 286 och II: 345 ävensom med avslag å motionerna I: 195 och II: 245 samt I: 128 och II: 155, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Sjukvård* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 150 000 kronor.»

4) vid *punkten 32* (*Armén: Reseersättningar m. m.*)

A. av herrar *Mannerskantz, Lundgren, Skoglund* i Doverstorp och *Hjalmarsson*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Vad beträffar — — — berörd del.

Vidkommande den — — — åtgärd föranleda.

Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 279 000 kronor till i avrundat tal 6 780 000 kronor.

Utskottet hemställer,

a) att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 195 och II: 245 samt med avslag å motionerna I: 128 och II: 155 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, ävensom motionerna I: 79 och II: 90, till *Armén: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 6 780 000 kronor;

b) att — — — åtgärd föranleda.»

B. av herrar *Sundelin, Malmberg* i Skövde, *Ståhl* och *Wedén*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Vad beträffar — — — berörd del.

Vidkommande den — — — åtgärd föranleda.

Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 93 000 kronor till i avrundat tal 6 600 000 kronor.

Utskottet hemställer,

a) att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 286 och II: 345 samt med avslag å motionerna I: 195 och II: 245 samt I: 128 och II: 155, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, ävensom motionerna I: 79 och II: 90, till *Armén: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 6 600 000 kronor;

b) att — — — åtgärd föranleda.»

5) vid *punkten 33* (*Armén: Bränsle m. m.*)

A. herrar *Mannerskantz, Lundgren, Skoglund* i *Doverstorp* och *Hjalmarsson*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 360 000 kronor till 10 360 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 195 och II: 245 ävensom med avslag å motionerna I: 128 och II: 155 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Bränsle m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 10 360 000 kronor.»

B. av herrar *Sundelin, Malmborg* i *Skövde*, *Ståhl* och *Wedén*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 120 000 kronor till 10 120 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 286 och II: 345 ävensom med avslag å motionerna I: 195 och II: 245 samt I: 128 och II: 155, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Bränsle m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 10 120 000 kronor.»

6) vid *punkten 35* (Armén: Mathållning)

A. av herrar *Mannerskantz, Lundgren, Skoglund* i Doverstorp och *Hjalmarsson*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 1 620 000 kronor till 21 620 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 195 och II: 245 ävensom med avslag å motionerna I: 128 och II: 155 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Mathållning* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 21 620 000 kronor.»

B. av herrar *Sundelin, Malmborg* i Skövde, *Ståhl* och *Wedén*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 540 000 kronor till 20 540 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 286 och II: 345 ävensom med avslag å motionerna I: 195 och II: 245 samt I: 128 och II: 155, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Mathållning* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 20 540 000 kronor.»

7) vid *punkten 36* (Armén: Furagering)

A. av herrar *Mannerskantz, Lundgren, Skoglund* i Doverstorp och *Hjalmarsson*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 144 000 kronor till i avrundat tal 4 150 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 195 och II: 245 ävensom med avslag å motionerna I: 128 och II: 155 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Furagering*

för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 4 150 000 kronor.»

B. av herrar *Sundelin, Malmborg* i Skövde, *Ståhl* och *Wedén*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 48 000 kronor till i avrundat tal 4 050 000 kronor. <

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 286 och II: 345 ävensom med avslag å motionerna I: 195 och II: 245 samt I: 128 och II: 155, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Furagering* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 4 050 000 kronor.»

8) vid *punkten 37* (*Armén: Beklädnad m. m.*)

A. av herrar *Mannerskantz, Lundgren, Skoglund* i Doverstorp och *Hjalmarson*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Utskottet har — — — och reparationstjänst.

Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 900 000 kronor till 12 000 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 195 och II: 245 ävensom med avslag å motionerna I: 128 och II: 155 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 12 000 000 kronor.»

B. av herrar *Sundelin, Malmborg* i Skövde, *Ståhl* och *Wedén*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Utskottet har — — — och reparationstjänst.

Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 300 000 kronor till 11 400 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 286 och II: 345 ävensom med avslag å motionerna I: 195 och II: 245 samt I: 128 och II: 155,

samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 11 400 000 kronor.»

9) vid *punkten 38* (Armén: Inventarier m. m.)

A. av herrar *Mannerskantz, Lundgren, Skoglund* i Doverstorp och *Hjalmarson*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 126 000 kronor till i avrundat tal 2 125 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 195 och II: 245 ävensom med avslag å motionerna I: 128 och II: 155 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Inventarier m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 2 125 000 kronor.»

B. av herrar *Sundelin, Malmborg* i Skövde, *Ståhl* och *Wedén*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 42 000 kronor till i avrundat tal 2 040 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 286 och II: 345 ävensom med avslag å motionerna I: 195 och II: 245 samt I: 128 och II: 155, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Inventarier m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 2 040 000 kronor.»

10) vid *punkten 39* (Armén: Tvätt)

A. av herrar *Mannerskantz, Lundgren, Skoglund* i Doverstorp och *Hjalmarson*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 153 000 kronor till i avrundat tal 1 850 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 195 och II: 245 ävensom med av-

slag å motionerna I:128 och II:155 samt I:286 och II:345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Tvätt* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 850 000 kronor.»

B. av herrar *Sundelin, Malmborg* i Skövde, *Ståhl* och *Wedén*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 51 000 kronor till i avrundat tal 1 750 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I:286 och II:345 ävensom med avslag å motionerna I:195 och II:245 samt I:128 och II:155, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Tvätt* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 750 000 kronor.»

11) vid *punkten 40* (*Armén: Övningar m. m.*)

A. av herrar *Mannerskantz, Lundgren, Skoglund* i Doverstorp och *Hjalmarsson*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 720 000 kronor till 20 220 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I:195 och II:245 ävensom med avslag å motionerna I:128 och II:155 samt I:286 och II:345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Övningar m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 20 220 000 kronor.»

B. av herrar *Sundelin, Malmborg* i Skövde, *Ståhl* och *Wedén*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 i fråga om anordnande av repetitions- och efterutbildningsövningar torde förevarande anslag böra för nästa budgetår i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag uppräknas med 240 000 kronor till 19 740 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I:286 och II:345 ävensom med avslag å motionerna I:195 och II:245 samt I:128 och II:155, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Övningar*

m. m. för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 19 740 000 kronor.»

12) vid *punkten 44* (Armén: Anskaffning av tygmateriel *m. m.*)

A. av herrar *Mannerskantz, Lundgren, Skoglund* i Doverstorp och *Hjalmarsson*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Även om utskottet anser, att det av departementschefen begärda beställningsbemyndigandet icke är tillräckligt för en tillfredsställande omsättning av arméns tygmateriel finner sig utskottet med hänsyn till de avvägningsspörsmål inom försvaret, som för närvarande äro föremål för utredningar, icke böra påyrka annan höjning av bemyndigandet i fråga än att detsamma uppräknas med 7 miljoner kronor för fullföljande av den redan planerade synnerligen betydelsefulla anskaffningen av radar för luftvärnet. Då denna materiel måste importeras från utlandet är det under rådande förhållanden särskilt angeläget, att beställningar å denna materiel snarast kunna utläggas. Utskottet tillstyrker alltså motionerna I: 196 och II: 243.

Beträffande anslaget för nästa budgetår ifrågasätter utskottet icke annan ändring i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag än att detsamma med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 torde böra uppräknas med 2 500 000 kronor till 32 500 000 kronor.

Utskottet vill — — — hithörande förhållanden.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 196 och II: 243, bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med av utskottet angivna grunder medgiva utläggande av beställningar å tygmateriel *m. m.* inom en kostnadsram av 77 miljoner kronor;

b) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 195 och II: 245 ävensom med avslag å motionerna I: 128 och II: 155 samt I: 286 och II: 345, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 32 500 000 kronor.»

B. av herrar *Sundelin, Malmborg* i Skövde, *Ståhl* och *Wedén*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Såsom departementschefen — — — totala försvarskostnaderna.

Utskottet vill — — — miljoner kronor.

Vad beträffar — — — dess angelägenhetsgrad.

Beträffande anslaget för nästa budgetår ifrågasätter utskottet icke annan ändring i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag än att detsamma med hänsyn till vad utskottet anfört under punkt 1 torde böra uppräknas med 833 000 kronor till i avrundat tal 30 830 000 kronor.

Utskottet vill — — — hithörande förhållanden.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) med — — — miljoner kronor;

b) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 286 och II: 345 ävensom med avslag å motionerna I: 128 och II: 155 samt I: 195 och II: 245, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 30 830 000 kronor.»

13) vid *punkten 50* (*Armén: Hemvärnets övningar*) av herrar *Sven Larsson, Gustaf Karlsson, Berling, Leander, André, Bergström, Mårtensson* i Uddevalla, *Lindholm, Persson* i Vinberg och *Gustafsson* i Stockholm, vilka ansett att utskottets hemställan bort hava följande lydelse:

»att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 131 och II: 46, till *Armén: Hemvärnets övningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 975 000 kronor.»

14) vid *punkten 53* (*Armén: Frivilliga skytteväsendets befrämjande*) av herrar *Sven Larsson, Gustaf Karlsson, Iwar Anderson, Berling, Leander, Rosenberg, André, Ward, Bergström, Mårtensson* i Uddevalla, *Lindholm, Thapper, Persson* i Vinberg och *Gustafsson* i Stockholm, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Även om ur flera synpunkter en höjning av skytteanslaget för tillgodoseende av skjutbanornas underhåll vore påkallad, anser utskottet i likhet med departementschefen, att med hänsyn till det ekonomiska läget och de väsentligt ökade krav för nästa budgetår, som under fjärde huvudtiteln ofrånkomligen måste tillgodoses, någon förstärkning av anslaget icke nu bör ifrågakomma. De i ämnet väckta motionerna kan utskottet alltså icke biträda.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 112 och II: 45, till *Armén: Frivilliga skytteväsendets befrämjande* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 1 440 000 kronor.»

15) vid *punkten 72* (*Marinen: Fartygsbyggnader*) av herrar *Mannerskantz, Lundgren, Ståhl* och *Wedén*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Beträffande detta — — — erforderliga utbetalningar.

Den av — — — — miljoner kronor.

Då det får anses sannolikt, att ubåtsjaktfartyg framdeles komma att ingå i flottans organisation, har utskottet, utan att hava tagit slutlig ställning till frågan om byggande av dylika fartyg, ansett sig böra tillmötesgå det i

motionen I: 287 framställda yrkandet om att anvisa medel för igångsättande av erforderliga ritningsarbeten för nämnda fartygstyp. En sådan åtgärd skulle ha betydelse icke blott för att undvika onödig tidsförlust utan även med hänsyn till risken för att vid örlogsvarven anställd, för dessa ritningsarbeten särskilt lämpad teknisk personal eljest nödgas lämna sin anställning. Utskottet förordar därför, att i anslaget för nästa budgetår inräknas ett belopp av 100 000 kronor för ifrågavarande ändamål.

Mot det — — — till erinran.

Departementschefen har räknat med att anslaget för nästa budgetår skall kunna uppföras med samma belopp som för innevarande budgetår, eller 30 miljoner kronor. Mot denna beräkning har utskottet icke något att erinra i och för sig. Med hänsyn till vad utskottet ovan anfört i fråga om medel till ritningsarbeten för ubåtsjaktfartyg bör anslagsbeloppet emellertid höjas till 30,1 miljoner kronor.

Aberopande det — — — beställningsbemyndiganden, hemställa,
att riksdagen må

a) godkänna — — — 1950 angivits;

b) bemyndiga — — — miljoner kronor;

c) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionen I: 287, till *Marinen: Fartygsbyggnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 30 100 000 kronor.»

16) vid *punkten 89* (Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.) av herrar *Mannerskantz, Sundelin, Lundgren, Malmborg* i Skövde, *Ståhl* och *Wedén*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Enligt beslut — — — avstyrkas alltså.

Departementschefen har avstyrkt av flygförvaltningen framställt förslag om beställningsbemyndigande å 12 miljoner kronor för anskaffning av materiel för luftbevakning och jaktstridsledning. Bemyndigandet avser huvudsakligen telemateriel. Utskottet vill erinra, att luftbevakningen befinner sig under omorganisation, sedan den genom statsmakternas tidigare beslut överförts till flygvapnet. Det skulle enligt utskottets mening vara högst beklagligt, därest denna för vår kuppberedskap främsta linje skulle på grund av bristande materieltillgång redan från början bliva urståndsatt att fylla sina uppgifter. Utskottet finner därför angeläget, att bemyndigande om anskaffning av ifrågavarande materiel lämnas men anser med hänsyn till det statsfinansiella läget, att bemyndigandet för nästa budgetår begränsas till 6 miljoner kronor, med vilket belopp det av departementschefen begärda bemyndigandet å 230 miljoner kronor alltså bör höjas. Utskottet kan alltså icke helt biträda det i motionen II: 347 gjorda yrkandet. Mot departementschefens beräkning av anslaget under förevarande punkt har utskottet icke något att erinra.

Aberopande det — — — beställningsbemyndiganden, hemställa,

att riksdagen må

a) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen II: 347 bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med vad utskottet förordat medgiva utläggande av beställningar å flygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 236 miljoner kronor;

b) med — — — 135 000 000 kronor.»

17) vid punkten 99 (Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar) av herrar *Mannerskantz, Lundgren, Skoglund* i *Doverstorp, Wedén* och *Hjalmarson*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Utskottet vill erinra om vad statsrådet och chefen för handelsdepartementet i samråd med chefen för försvarsdepartementet anfört vid behandling av anslaget till Flygtekniska försöksanstalten: Utrustning för vindtunnelanläggning m. m. i fråga om behovet av medel för forskningsverksamhet (Tionde huvudtiteln, punkt 31). Föredragande statsrådet refererar bl. a. ett yttrande av överbefälhavaren. Denne understryker betydelsen av ökade resurser för forskning inom det aerodynamiska och flygmotortekniska området och anför vidare: 'Inköp av flygplanmateriel eller licenser för tillverkning av sådan materiel från utlandet kan visserligen fortfarande ske, men den politiska utvecklingen medför allt större risk för att dessa möjligheter icke komma att finnas i framtiden. Samtidigt har inom alla tekniska områden en tendens framträtt hos stormakterna att icke utlämna de mest moderna konstruktionerna eller offentliggöra betydelsefullare forskningsresultat.'

Föredragande statsrådet understryker vad överbefälhavaren sålunda anfört och tillägger: 'Det har — — — visat sig, att man i fortsättningen knappast kan räkna med att i någon mera betydande omfattning få del av de aktuellaste utländska forskningsresultaten på detta område.'

Vad som enligt föredragande statsrådets uppfattning gäller i fråga om detta speciella område torde i lika hög grad vara giltigt i fråga om andra områden, som beröra vårt försvar i vidsträckt mening. Det är därför enligt utskottets mening av största vikt, att försvarets forskningsanstalt erhåller bättre möjligheter för intensiv forskning. En inskränkning av verksamheten inom ramen för av Kungl. Maj:t äskade avlönings- och forskningsanslag skulle otvivelaktigt komma att i hög grad menligt inverka på forskningsresultaten. Utskottet föreslår därför, att i enlighet med yrkandena i motionerna I: 197 och II: 242 ifrågavarande båda anslag uppräknas i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag, det förstnämnda med 940 000 kronor till 2 250 000 kronor och det sistnämnda med 2 800 000 kronor till 8 200 000 kronor. I fråga om avlöningsanslaget torde detsamma böra beräknas i enlighet med forskningsanstaltens av departementschefen i propositionen redovisade förslag och erhålla den fördelning, som framgår av förslaget till avlöningsstat i det följande. Beträffande forskningsanslaget gör utskottet hemställan under en efterföljande punkt.

Med avseende å nu förevarande punkt hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 197 och II: 242, såvitt nu är i fråga,

a) besluta, att å personalförteckningen för försvarets forskningsanstalt skola — med uteslutande av 1 befattning för kamrerare i lönegrad Ca 27 samt under rubriken Tjänstemän å övergångsstat upptagna befattningar för 1 laborator i lönegrad Ca 29 och 1 kemisk assistent i lönegrad Ca 25 — uppföras ytterligare befattningar för 9 laboratorer i högst lönegrad Cp 9, 1 byrådirektör i lönegrad Ca 31, 1 kassör i lönegrad Ca 15, 4 laboratorer i lönegrad Ce 31, 5 förste forskningsingenjörer och 1 förste forskningsläkare i lönegrad Ce 29 samt 14 forskningsingenjörer i lönegrad Ce 27;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets forskningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	393 000
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	9 100
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	15 500
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 620 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	217 900
	Summa kronor 2 255 500

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	5 500
	Nettoutgift kronor 2 250 000

c) till *Försvarets forskningsanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 250 000 kronor.»

18) vid *punkten 101* (Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet) av herrar *Mannerskantz, Lundgren, Skoglund* i Doverstorp, *Wedén* och *Hjalmarson*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Under hänvisning — — — hemställer utskottet,
att riksdagen må

a) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 197 och II: 242, såvitt nu är i fråga, till *Försvarets forskningsanstalt*: *Viss forskningsverksamhet* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 8 200 000 kronor;

b) bemyndiga — — — 1 500 000 kronor.»